

Valtioneuvoston julkaisusarja 5 | 2018

RATKAISUJEN SUOMI: HALLITUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA 2018–2019

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtioneuvoston kanslia		25.5.2018
Tekijät	Hallituksen strategiasihteeristö		
Julkaisun nimi	Ratkaisujen Suomi: Hallituksen toimintasuunnitelma vuosille 2018–2019		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtioneuvoston julkaisusarja 5/2018		
Diaari/hankenumero		Teema	
ISBN PDF	978-952-287-582-2	ISSN PDF	2489-6993
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:		
Sivumäärä	68	Kieli	Fi
Asiasanat	hallituksen painopistealue, hallituksen strategiaprosessi, kärkihanke, toimintasuunnitelma, muutosohjelma		
Tiivistelmä Tämä on Juha Sipilän hallituksen neljäs, tarkistettu toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelma sisältää koosteen kärkihankkeiden ja reformien keskeisimmistä saavutuksista ja loppuhallituskauden toimista sekä hallituksen kevään 2017 puoliväliriihessä päättämistä uusista avauksista. Hallitus on arvioinut säännöllisesti kärkihankkeiden ja reformien toteutumista koko hallituskauden ajan strategiaistunnoissaan sekä päättänyt tarvittaessa uusista toimista tavoitteiden saavuttamiseksi. Kevään 2018 kehysriihessä uusia toimia päätettiin erityisesti työllisyyteen, osaavan työvoiman saatavuuteen, jatkuvan oppimisen helpottamiseen, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, asuntopoliittikkaan, maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon tukeen sekä julkisten sektorin kustannusten karsimisen jatkamiseen. Lisäksi hallitus päätti vielä uusien vaikuttavien norminpurku-toimien käynnistämisestä. Keskeiset hallituksen kärkihankkeita ja reformeja täydentävät toimet on sisällytetty tähän asiakirjaan. Toimintasuunnitelmassa täsmennetään kärkihankkeiden ja reformien keskeisimmät etenemisen etapit. Kyseessä on muutos-ohjelma, jonka toteuttamiseen koko hallitus on voimakkaasti sitoutunut. Asiakirja ei kata koko hallitusohjelman sisältöä. Se kokoaa keskeisimmät kärkihankkeita ja reformeja edistävät toimet, jotka vauhdittavat tarvittavaa muutosta eteenpäin kohti hallituksen visiota. Hallitus ohjaa kärkihankkeiden toimeenpanoa strategiaistunnoissaan. Jokaisella kärkihankkeella on oma vastuuministeri, ja kaikilla painopistealueilla on omat ministerityöryhmänsä. Toimintasuunnitelman etenemistä havainnollistavaa aineistoa on koottu http://valtioneuvosto.fi/hallitusohjelman-toteutus-verkkosivustolle.			
Kustantaja	Valtioneuvoston kanslia		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Statsrådets kansli		25.5.2018
Författare	Regeringens strategisekretariat		
Publikationens titel	Lösningar för Finland: Regeringens handlingsplan för 2018–2019 Publikation (även den finska titeln)		
Publikationsseriens namn och nummer	Statsrådets publikationsserie 5/2018		
Diarie- /projektnummer		Tema	
ISBN PDF	978-952-287-582-2	ISSN PDF	2489-6993
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:		
Sidantal	68	Språk	Fi
Nyckelord	handlingsplan, förändringsprogram, regeringens prioritetssområde, regeringens strategiprocess, spetsprojekt		
Sammandrag Detta är Juha Sipiläs regerings fjärde, justerade handlingsplan. Handlingsplanen sammanfattar de viktigaste resultaten av spetsprojekten och reformerna samt åtgärderna för den återstående regeringsperioden. Handlingsplanen sammanfattar också de nya initiativ som regeringen beslutade om vid sin halvtidsöverläggning våren 2017. Under hela regeringsperioden har regeringen regelbundet vid sina strategisessioner utvärderat genomförandet av spetsprojekten och reformerna samt vid behov beslutat om nya åtgärder för att målen ska kunna nås. Vid ramförhandlingarna våren 2018 beslutade regeringen om satsningar på i synnerhet sysselsättning, tillgången på kunnig arbetskraft, bättre möjligheter till livslångt lärande, social rättvisa, bostadspolitiken, stöd till genomförandet av landskaps- och vårdreformen och fortsatt minskning av den offentliga sektorns utgifter. Regeringen beslutade också att vidta nya verkkningsfulla avregleringsåtgärder. De viktigaste åtgärderna som kompletterar regeringens spetsprojekt och reformer har inkluderats i detta dokument. I handlingsplanen preciseras spetsprojektens och reformernas viktigaste skeden. Det är fråga om ett förändringsprogram som hela regeringen förbinder sig fullt ut att genomföra. Dokumentet inbegriper inte innehållet i hela regeringsprogrammet. I dokumentet sammanställs de viktigaste åtgärderna som främjar förutom spetsprojekten och reformerna också den ändring som behövs för att uppnå regeringens vision. Regeringen styr genomförandet av spetsprojekten vid sina strategisessioner. Varje spetsprojekt har en egen ansvarig minister och alla prioriterade områden har egna ministerarbetsgrupper. Material som åskådliggör hur handlingsplanen framskrider finns på adressen http://valtioneuvosto.fi/sv/genomforandet-av-regeringsprogrammet.			
Förläggare	Statsrådets kansli		
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisällys

Johdanto	7
1 TYÖLLISYYS JA KILPAILUKYKY	9
Kärkihanke 1: Kilpailukyvyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla	10
Kärkihanke 2: Työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja puretaan ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan	12
Kärkihanke 3: Paikallista sopimista edistetään ja työllistämisen esteitä puretaan	14
Kärkihanke 4: Uudistetaan työvoimahallinto työllistymistä tukevaksi	16
Kärkihanke 5: Asuntorakentamista lisätään	18
2 OSAAMINEN JA KOULUTUS	19
Kärkihanke 1: Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin	20
Kärkihanke 2: Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi	21
Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään	22
Kärkihanke 4: Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta	23
Kärkihanke 5: Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi	24
Kärkihanke 6: Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan	26
3 HYVINVOINTI JA TERVEYS	27
Kärkihanke 1: Palvelut asiakaslähtöisiksi	28
Kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	29
Kärkihanke 3: Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma	30
Kärkihanke 4: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa	31
Kärkihanke 5: Osatyökykyisille tie työelämään	32
4 BIOTALOUS JA PUHTAAT RATKAISUT	33
Kärkihanke 1: Hiilettömään, puhtaaseen, uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti	34
Kärkihanke 2: Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä	35
Kärkihanke 3: Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön	36
Kärkihanke 4: Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun	37
Kärkihanke 5: Luontopolitiikkaa luottamuksella ja reiluin keinoin	38

5	DIGITALISAATIO, KOKEILUT JA NORMIEN PURKAMINEN.....	39
	Kärkihanke 1: Digitalisoidaan julkiset palvelut.....	40
	Kärkihanke 2: Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö	42
	Kärkihanke 3: Sujuvoitetaan säädöksiä	44
	Kärkihanke 4: Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri	47
	Kärkihanke 5: Parannetaan johtamista ja toimeenpanoa	48
6	REFORMIT	51
	Reformi 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus.....	52
	Reformi 2: JTS-miljardi eli kuntien, maakuntien ja koko julkisen sektorin kustannusten karsiminen	53
	Reformi 3: Tulevaisuuden kunta.....	54
	Reformi 4: Maakuntauudistus	55
	Reformi 5: Keskushallinnon uudistus	56
7	HALLITUKSEN KESKEISET KIVIJALKAHANKKEET.....	57
	Liite 1: Puoliväliriihen uudet avaukset	58
	OSAAMINEN, KASVU JA TYÖLLISYYS.....	58
	VÄLITTÄMINEN	62
	UUDISTUMINEN.....	63
	TURVALLISUUS.....	65

Johdanto

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma määrittelee Suomen tulevaisuuden vision: **”Suomi vuonna 2025 on uudistuva, välittävä ja turvallinen maa, jossa jokainen meistä voi kokea olevansa tärkeä. Yhteiskunnassamme vallitsee luottamus.”** Hallituksen tavoitteena on nostaa Suomen talous kestävän kasvun ja paranevan työllisyyden uralle sekä turvata julkisten palvelujen ja sosiaaliturvan rahoitus. Monet hallituksen asettamista talouspoliittisista tavoitteista ovat täyttymässä. Hallituksen 72 prosentin työllisyysastetavoite näyttää toteutuvan; työllisyysasteen trendi oli helmikuussa 71,1 prosenttia (kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitettu). Myös hallitusohjelman tavoite 110 000 työllisestä on saavutettavissa. Työllisten määrä on kasvanut hallituskauden alusta kevääseen 2018 mennessä jo 90 000:llä. Kokonaisveroaste kääntyi laskuun 2017. Julkisen talouden velkaantuminen suhteessa bruttokansantuotteeseen taittui jo vuonna 2016. Lisäksi velkasuhde jatkaa laskuaan lähivuosina ja valtiontalouden alijäämä pienenee.

Hallitus pitää kiinni julkisen talouden pitkän aikavälin tasapainotavoitteesta ja kuroo umpeen 10 miljardin euron kestävyysvajetta. Sitä katetaan 4 miljardin euron säästöillä sekä julkista taloutta kohentavilla 4 miljardin euron reformeilla. Loput 2 miljardia katetaan työllisyyttä ja kasvua vauhdittavilla toimilla.

Hallitusohjelmassaan hallitus valitsi **viisi painopistealuetta**, joita konkretisoivat **26 kärkihanketta**. Lisäksi hallitus toteuttaa eläkeuudistuksen, SOTE- ja maakuntauudistuksen, karsii julkisen sektorin kustannuksia ja uudistaa keskushallintoa.

Hallitus on arvioinut säännöllisesti kärkihankkeiden ja reformien toteutumista koko hallituskauden ajan strategiaistunnoissaan sekä päättänyt tarvittaessa uusista toimista tavoitteiden saavuttamiseksi. Alkuperäisistä hallituksen kärkihankkeista iso osa on jo valmistunut, esimerkiksi kilpailukyvyn vahvistamisen ja yrittäjyyden edellytysten kärkihankkeessa ollaan asetettujen tavoitteiden osalta melkein maalissa.

Uusia päätöksiä on tehty erityisesti vuosien 2017 ja 2018 kehysriihissä. Kevään 2017 puoliväliriihessä päätettiin **31 uudesta avauksesta**, jotka jäsennettiin neljään kokonaisuuteen: (lista toimenpiteistä ja niiden etenemisestä Liite 1)

- Osaaminen, kasvu ja työllisyys
- Välittäminen
- Uudistuminen
- Turvallisuus

Kevään 2018 kehysriihessä uusia toimia päätettiin erityisesti työllisyyteen, osaavan työvoiman saavuuteen, jatkuvan oppimisen helpottamiseen, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, asuntopoliikkaan, maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon tukeen sekä julkisen sektorin kustannusten

karsimisen jatkamiseen. Lisäksi hallitus päätti vielä uusien vaikuttavien norminpurkutoimien käynnistämisestä. Keskeiset hallituksen kärkihankkeita ja reformeja täydentävät toimet on sisällytetty tähän asiakirjaan.

Toimintasuunnitelman päivitys on keskeinen osa hallituksen strategiaprosessia

Tämä on Juha Sipilän hallituksen neljäs, tarkistettu toimintasuunnitelma. Toimien tarkempi projektointi ja suunnittelu ovat osa ministeriöiden toiminnan suunnittelua.

Tässä toimintasuunnitelmassa täsmennetään kärkihankkeiden ja reformien keskeisimmät etenemisen etapit. Kyseessä on **muutosohjelma**, jonka toteuttamiseen hallitus on voimakkaasti sitoutunut. Asiakirja ei kata koko hallitusohjelman sisältöä. Se kokoaa keskeisimmät kärkihankkeita ja reformeja edistävät toimet, jotka vauhdittavat tarvittavaa muutosta eteenpäin kohti hallituksen visiota.

Syksyllä 2015 hallitus päätti kertaluonteisesta vuosille 2016–2018 kohdennetusta miljardin euron panostuksesta kärkihankkeisiin. Hallituksen toimintasuunnitelmaa toteutetaan tämän rahoituksen ja olemassa olevien valtiontalouden kehysten sekä muun julkisen talouden suunnitelman puitteissa. Painopistealueiden kohdalle on merkitty niille allokoitu kärkihankerahoitus. Kärkihankkeilla voi olla käytössä myös muuta rahoitusta.

Hallitus ohjaa kärkihankkeiden toimeenpanoa **strategiaistunnoissaan**. Jokaisella kärkihankkeella on oma vastuuministeri, ja kaikilla painopistealueilla on omat ministerityöryhmänsä. Toimintasuunnitelman etenemistä havainnollistavaa aineistoa on koottu vn.fi -verkkosivustolle.

1. TYÖLLISYYS JA KILPAILUKYKY

vuonna
2025

Suomessa työn tekeminen ja työn teettäminen on aina kannattavaa. Suomi on kilpailukykyinen maa, jossa yrittäminen, omistaminen ja investoiminen on nykyistä kannattavampaa.

HALLITUSKAUDEN TAVOITTEET PAINOPISTEALUEELLE

Hyvinvointipalveluiden ja tulonsiirtojen rahoituksen turvaamiseksi on toteutettu työn kannustavuutta, työllistämisen houkuttelevuutta, työvoimahallinnon toimivuutta ja kilpailukykyä parantavat uudistukset.

Työllisyysaste on nostettu 72 prosenttiin ja työllisten määrä on vahvistunut 110 000 henkilöllä. Investoinnit ylittävät poistot ja työpanoksen määrä on kasvanut.

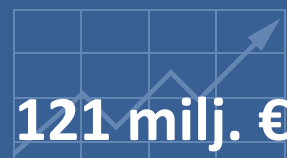
Uudistukset lisäävät työn tarjontaa, yrittäjyyttä ja elinkeinorakenteen monipuolistumista sekä vahvistavat julkistaloutta yli miljardilla eurolla.

KÄRKIHANKKEET

1

Kilpailukyvyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla

121 milj. €

2

Työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja puretaan ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan

3

Paikallista sopimista edistetään ja työllistämisen esteitä puretaan

4

Uudistetaan työvoimahallinto työllistymistä tukevaksi

30 milj. €

5

Asuntorakentamista lisätään

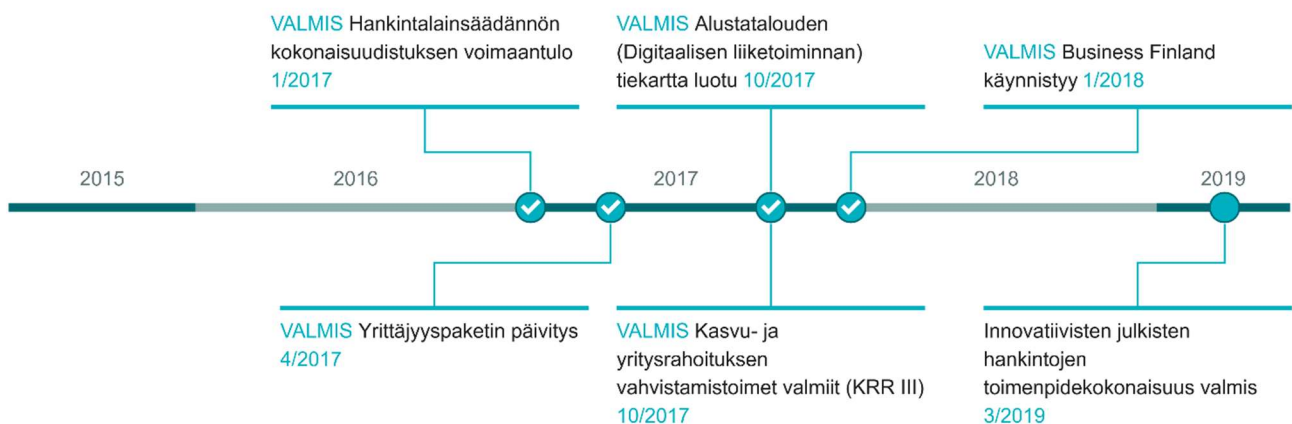
Kärkihanke 1:

Kilpailukyvyen vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla

Elinkeinoministeri Mika Lintilä sekä ministerit Sanni Grahn-Laasonen, Jari Lindström ja Anne-Mari Virolainen

Kilpailukykyä vahvistavan kärkihankkeen toimenpiteet muodostavat yrittäjyyspaketin, jolla tuetaan yrityksiä niiden kehityskaaren eri vaiheissa. Päämääränä on poistaa yritystoiminnan ja yrittämisen esteitä ja parantaa koti- ja maailmanmarkkinoilla toimivien yritysten toimintaedellytyksiä. Toimenpiteillä tehostetaan yritysten ja yrittäjien kansainvälistymispalveluita, vahvistetaan yritysrahoituksen välineitä, kevennetään sääntelyä ja lupaprosesseja sekä avataan markkinoita kilpailulle.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- **Kilpailukykysojmus** parantaa Suomen kustannuskilpailukykyä muun muassa pidentämällä vuosityöaika 24 tunnilla ansiotasoa muuttamatta.
- **Kauppojen aukioloajat** vapautettiin vuoden 2016 alusta.
- **Yrittäjyyspaketin** toimenpiteet on toteutettu, sisältää mm. 600 miljoonaa kasvurahoitusta.
- Isojen **teollisten investointihankkeiden lupaprosessien** kiirehtimismenettelyä on valmisteltu.
- **Hankintalainsäädännön kokonaisuudistus** astui voimaan 1.1.2017.
- **Business Finland -uudistus** astui voimaan 1.1.2018.
- Digitaalisen **alustatalouden tiekartasto** valmistui syksyllä 2017.
- Business Finlandille (BF) ja Suomen Akatemialle on osoitettu lisärahoitusta **kasvumoottoreihin** (Business Finland) ja huippututkimuksen **lippulaivoihin** (Suomen Akatemia). Suomen Akatemia valitsi kaksi ensimmäistä tutkimuksen lippulaivaa huhtikuussa 2018. Hallitus on myös lisännyt panostuksia osaamiseen ja koulutukseen päättämällä lippulaivojen ja kasvumoottorien sekä ammatillisen koulutuksen pääomittamisesta.

Loppukauden päätoimet:

- **Tekoälyn aika -ohjelma** valmistuu 4/2019 (ks. uudet avaukset).
- TEM:n asettamat **yrittäjyyden selvityshenkilöt** laativat ehdotuksen yli hallituskausien ulottuvaksi yrittäjyyden edistämisen strategiseksi toimenpideohjelmaksi 30.6.2018 mennessä.
- **Matkailu 4.0 -ohjelma:** Visit Finland -toimintojen määrärahojen korotus sekä toimenpiteitä yritysten digiosaamisen vahvistamiseksi ja matkailun ympärivuotisuuden lisäämiseksi.

- **Talent Boost** -toimenpideohjelmalla edistetään kasvua kansainvälisten osaajien avulla.
- Business Finlandin rahoitus- ja verkostopalvelujen kokeiluna käynnistetään tutkimustiedon ja osaamisen tehokkaampaa kaupallistamista tukeva **Innovaatiopankki**-palvelukokonaisuus.
- **Business Finland** tarjoaa yhteistyössä yksityisten ja maakunnallisten sekä UM:n ja Finnveran kanssa kattavan ja **saumattoman palvelukokonaisuuden** yritysten viennin ja kansainvälistymisen tueksi.
- Yksityisen pääoman lisäämiseksi pääomasijoitusmarkkinoilla ja sijoittajajoukon monipuolistamiseksi selvitetään edellytykset lakimuutokseen, joka turvaisi **säätiöiden ja yleishyödyllisten yhteisöjen** kommandiittiyhtiömuotoisiin **pääomasijoitusrahastoihin tehtyjen sijoitusten veroneutraaliteettiaseman** suhteessa niiden sijoituksiin muihin sijoitusvälineisiin, mikäli valtiotukisääntelystä ei aiheudu esteitä (VM:n verotyöryhmän raportti keväällä 2018).

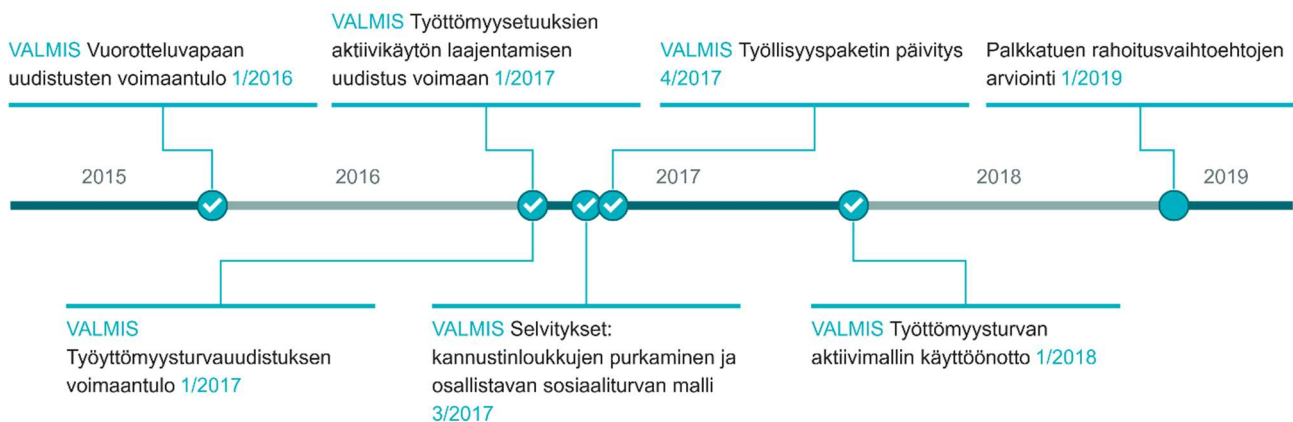
Kärkihanke 2:

Työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja puretaan ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan

Työministeri Jari Lindström

Sosiaali- ja työttömyysturvan uudistamistavoitteet: kannustetaan työn nopeaan vastaanottamiseen, lyhennetään työttömyysjaksoja, alennetaan rakenteellista työttömyyttä ja säästetään julkisia voimavaroja. Uudistetaan työttömyysturvaa, puretaan työn vastaanottamisen kannustinloukkuja ja luodaan osallistavan sosiaaliturvan malli.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Työttömyysetuutta käytetään palkkatuen ja starttirahan rahoittamiseen** sekä liikkuvuusavustuksen maksamiseen. Hallitus päätti kevään 2018 kehysriihessä rahoitusmallin jatkamisesta vuodelle 2019 ja myös maakuntauudistuksen yhteydessä vuodesta 2020 eteenpäin.
- **Työttömät työnhakijat haastatellaan** kolmen kuukauden välein
- **Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan** enimmäiskesto on lyhennetty
- Työttömän työnhakijan omaehtoisen **työttömyysetuudella** tuetun **opiskelun** enimmäisaikaa on pidennetty perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi
- **Vuorotteluvapaan ehtoja** on tiukennettu
- **Työn vastaanottamisvelvollisuutta** koskevia työttömyysturvalain säännöksiä on tiukennettu
- **Työttömyysturvan aktiivimalli** otettiin käyttöön vuoden 2018 alusta.
- **Ulosottolainsäädäntöuudistuksen** myötä vähintään vuoden työttömyysetuutta saaneet ulosottovelvolliset ovat oikeutettuja 6 kuukauden lykkäykseen palkan ulosmittauksesta.
- **Itsensä työllistäjien työttömyysturva:**
 - Työttömillä on mahdollisuus harjoittaa yritystoimintaa 4 kuukauden ajan työttömyysetuutta menettämättä
- **Työnantajan tarjoaman koulutuksen verovapautta** työntekijän verotuksessa selkeytetty ja laajennettu lisäämällä tuloverolakiin asiasta nimenomainen säännös.

Loppukauden päätoimet:

- **Työllisyyspaketin täydennykset** vuoden 2018 kehysriihessä:
 - **Aktiivimallin täsmennykset ja lisäresursointi.** TE-toimistojen henkilöstöresursseja lisätään 206 henkilötyövuodella ja työllisyysmäärärahoja 11,2 miljoonalla eurolla. Aktiivisuuden osoittamisen keinoihin lisätään ammattiliiton tai -järjestön, kansalaisjärjestön, kunnan tai muun vastaavan tahon järjestämiä työllistymistä edistäviä palveluita, jonka järjestämistä on rahoitettu julkisista varoista tai se on muutoin työvoimaviranomaisten hyväksymää.
 - Hallitus on antanut eduskunnalle 19.4.2018 esityksen työttömyysturvalain muuttamisesta siten, että työnhakijalla olisi oikeus opiskella työttömyysetuutta menettämättä, jos hän on täyttänyt 25 vuotta ja opinnot kestävät enintään kuusi kuukautta. Opinnot osoittaisivat ns. aktiivimallissa edellytettyä aktiivisuutta.
 - Kehitetään työttömyysturvan sääntöjä **lyhytkestoisen työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi**. Päätös tarkasta etenemistavasta tehdään vuoden 2018 budjet-tiriiheen mennessä.
 - **Ikääntyneiden työllisyyttä** parannetaan käynnistämällä kolmikantainen valmistelu, jolla edistetään työssä pysymistä ja työttömien uudelleen työllistymistä. Työryhmän toimikausi on 2.5.2018–31.12.2018
 - **Edistetään** osatyökykyisten ja muiden **vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä** osana kasvupalvelupilotteja (vrt. Hyvinvoinnin ja terveyden kärkihanke 5)
 - Tuetaan **perhevapaalla olevien paluutta** takaisin **työelämään** pilotilla, jossa perhekeskusten yhteydessä tarjotaan ura- ja työnhakuvalmennusta.
- **Työvoimapolitiikan riittävät resurssit turvataan**
- **Arvioidaan palkkatuen rahoitusvaihtoehdot** vuoden 2019 alusta, tavoitteena jatkaa rahoitusta työttömyysetuusmäärärahoista

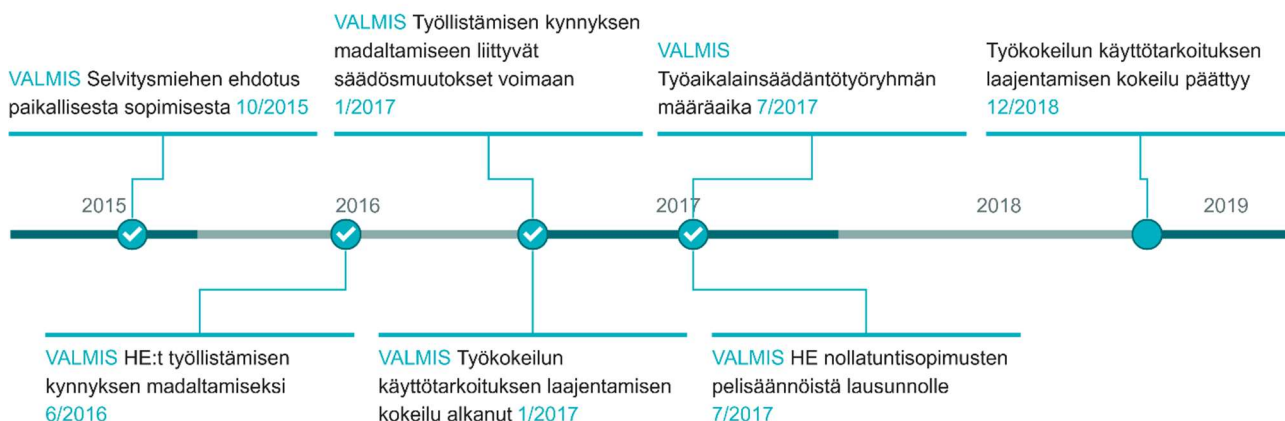
Kärkihanke 3:

Paikallista sopimista edistetään ja työllistämisen esteitä puretaan

Työministeri Jari Lindström ja elinkeinoministeri Mika Lintilä

Tavoitteena on uudistaa laajasti työoikeudellista sääntelyä paikallisen sopimisen edistämiseksi. Kannustetaan työelämän osapuolia luomaan sopimisen toimintatapoja työpaikoille ja huolehditaan paikallisen sopimisen edellytysten vahvistamisesta lainsäädäntöhankkein.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Työllistämisen kynnysten madaltaminen:** koeajan pidentäminen, määräaikaisten työsuhteiden perusteiden muuttaminen (oikeus palkata pitkäaikaistyöhön ilman perusteltua syytä) ja takaisinottovelvollisuusajan lyhentäminen (9 kuukaudesta 4 kuukauteen).
- **Työkokeilun käyttötarkoitusta on laajennettu (2017–2018)**, jotta työkokeilua on mahdollista käyttää työnhakijan soveltuvuuden arvioimiseksi ennen työsopimuksen tekemistä
- Hallitus on antanut **uudet nollatuntisopimuksen pelisäännöt** sisältävän esityksen vaihtelevan työajan sopimuksista eduskunnalle (14.12.2017).
- **Selvitysmiehen ehdotus paikallisesta sopimisesta** valmistui lokakuussa 2015. Työryhmä valmisteli esityksen paikalliseen sopimiseen liittyväksi lainsäädännöksi keväällä 2016. Esitystä ei viety eteenpäin.
- Työaikalakityöryhmän **ehdotus uudeksi työaikalaksi** valmistui kesäkuun lopussa 2017. Hallitus linjasi työaikalasta kehysriihessä 2018. Työaikalaki perustuu laajan soveltamisalaan ja laajojen joustojen periaatteelle. Uusina elementteinä ovat lakisääteinen työaikapankki ja joustotyöaika.

Loppukauden päätoimet:

- **Työllisyyspaketin** täydennykset kevään 2018 kehysriihessä:
 - **Kevennetään yksilöllisen irtisanomisen kriteereitä** alle 20 henkeä työllistävässä yrityksissä. Työsopimuslain muutoksen tavoitteena on alentaa työllistämisen kynnystä.
 - **Helpotetaan nuorten työttömien työllistymistä.** Tehdään työsopimuslakiin muutos, jonka mukaan työnantaja saisi tehdä määräaikaisen työsopimuksen vähintään 3 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä työnhakijana olleen alle 30-vuotiaan nuoren kanssa ilman laissa muutoin säädettyä perusteltua syytä.

- Hallitus päätti asettaa selvityshenkilön tai -henkilöt **arvioimaan yhteistoimintalain toimivuutta**. Arvioinnin kohteena olisivat mm. yhteistoimintamenettelyn kohteena olevat asiaryhmät ja irtisanomismenettelyt yhteistoiminta-asiaina. Selvitystyön on tarkoitus valmistua syksyllä 2018.
- **Vuosilomalain kokonaisuudistus** valmistellaan työryhmässä kesäkuun 2018 loppuun mennessä. Vuosilomalaki saatetaan vastaamaan EUT:n ratkaisukäytäntöä.

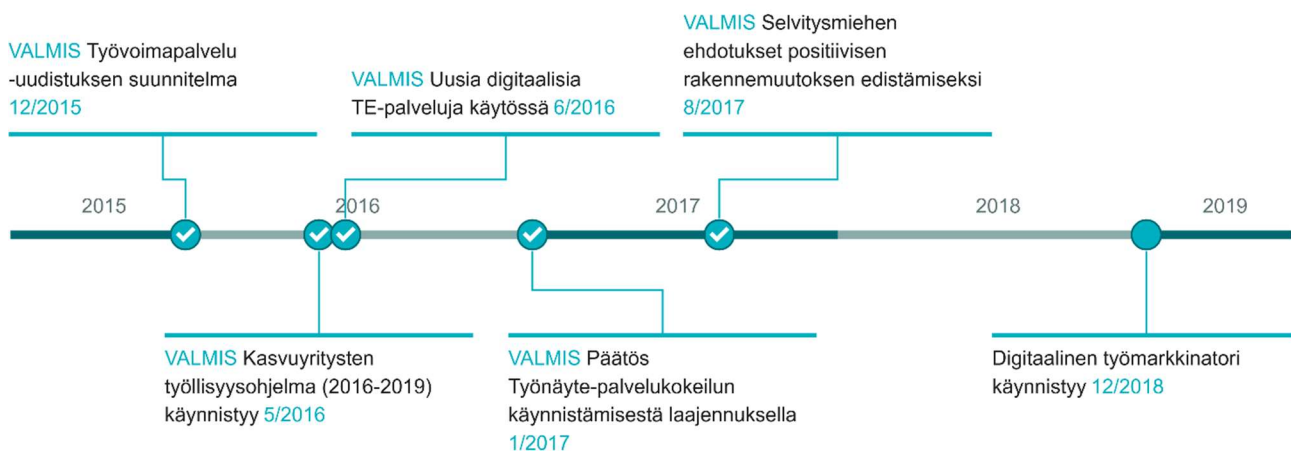
Kärkihanke 4: Uudistetaan työvoimahallinto työllistymistä tukevaksi

Työministeri Jari Lindström

Tavoitteina ovat työmarkkinoiden kohtaanto-ongelman helpottaminen, passivoivien toimien purkaminen, työvoimahallinnon tulkintojen yhdenmukaistaminen sekä työvoimahallinnon resurssien painottaminen aktivointitoimenpiteisiin.

Hallitus valmistelee ratkaisuehdotuksen ja tarvittavat toimenpiteet työvoimapalvelujen kokonaisvaltaiseksi uudistamiseksi.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- Osana hallituksen työnvälityksen kärkihanketta on toteutettu **työnvälityksen pilottikokeiluja** vuosina 2016 ja 2017. Piloteissa on testattu yksityisten palveluntuottajien hyödyntämistä rajatuissa asiakasryhmissä tai suunnattuina valittuihin toimialoihin, ammatteihin tai työnvälityksen palveluihin. Piloteissa on kehitetty myös uudenlaisia työnhaun muotoja ja yrityspalvelujen toimintatapoja. Uudet hankkeet on kohdennettu **kasvuyritysten työllisyysohjelmaan**, jolla luodaan perustaa tulevalle kasvupalvelulle.
- **Työttömien määräaikaishaastatteluissa** painopistettä on siirrytty **puhelinhaastatteluista kasvokkain tehtäviin haastatteluihin**. Tehostettua palvelua tarvitsevat työttömät ohjataan mahdollisuuksien mukaan TE-toimistojen haastattelujen yhteydessä (3 kk:n työttömyyden jälkeen) työvoimaa tarvitseviin henkilöstöpalveluyrityksiin.
- Maahanmuuttajien nopean työllistymisen tukemiseksi on käynnistetty **kotouttamisen SIB-vai-kuttavuusinvestointihanke**.
- **Työvoimakoulutuksena** toteutettavan maahanmuuttajien **kotoutumiskoulutuksen** toteutusmallia uudistettu nopeampaa työllistymistä tukevaksi.
- **Liikkuvuusavustuksen** soveltamisalaa laajennettiin 1.1.2018.
- Toteutettiin määräaikainen lainmuutos (JTYPL 916/2012, 5 luku 2§), joka mahdollisti **korkeasteen muuntokoulutusten** hankinnan **työvoimakoulutuksena** vuoden 2017 loppuun saakka.
- **Ohjaamoiden** asema on vakiinnutettu ja verkostoa laajennettu.
- **Palkkatuen** kohdennus yrityksiin ja vaikeasti työllistyyiin

- **Sanssi- ja duunikortit yhdistettiin** yhdeksi palkkatukikortiksi. Palkkatukikortti myönnetään profiointimallin arvion ja TE -toimiston harkinnan perusteella.

Loppukauden päätoimet:

Työllisyyspaketin täydennykset hallituksen kehysriihessä 2018:

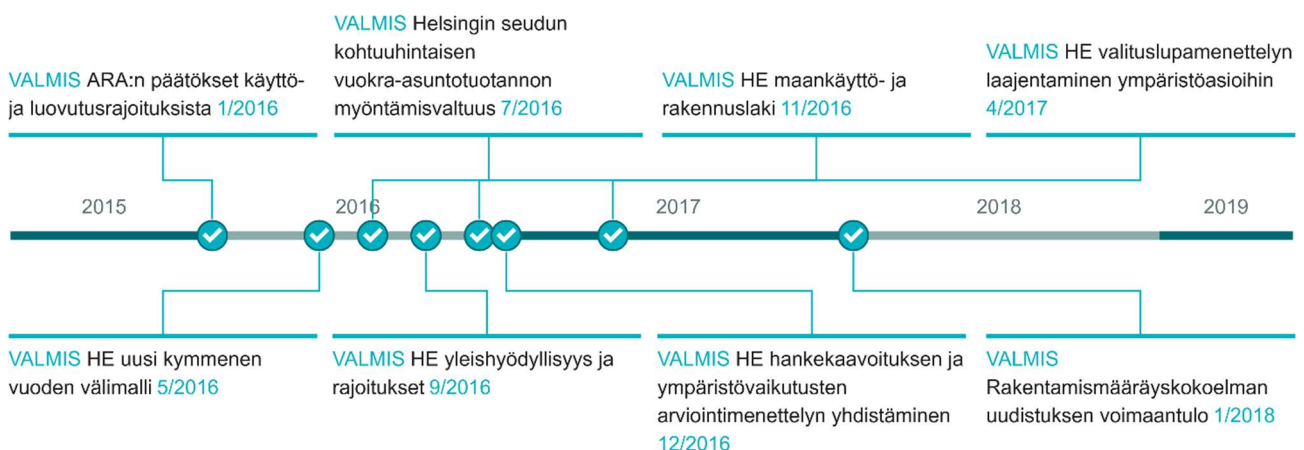
- Käynnistetään kertaluonteisia nopeita toimenpiteitä takaamaan riittävä työvoima yrityksille ja **helpottamaan osaavan työvoiman saatavuutta**. Toimet liittyvät työvoiman osaamisen kehittämiseen ja yritysten koulutustarpeisiin, esim. ICT-alan ja muiden työvoimapula-alojen osaajien muuntokoulutus.
- Käynnistetään **selvitys työttömyyden rakenteesta ja työkyvyttömyyden ehkäisemisestä**.
- **Työasuntovähennystä uudistetaan** niin, että se tukee paremmin työn perässä muuttamista. Vähennyksen enimmäismäärää korotetaan 250 eurosta 450 euroon.
- **TE -palveluiden ja yrityspalvelujen kokoaminen kasvupalveluksi** maakuntauudistuksessa
- **Julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevan lainsäädännön muuttaminen** siten, että palveluntuottajat voisivat hoitaa työnhakijan asiakasprosessia
- Yhteiskunnallisen vaikuttavuusinvestoinnin **Työllisyys-SIB-hankkeessa** lisätään työttömien palvelujen tuloksellisuutta hyödyntämällä yksityistä rahoitusta ja tulosperustaisia hankintoja
- Toteutetaan selvityshenkilö Esko Ahon esityksiä **positiivisen rakennemuutoksen** hallinnasta
- **Digitaalinen työmarkkinatori** yhdistää ensimmäistä kertaa julkiset ja yksityiset palveluntarjoajat keskenään tarjotakseen työnhakijalle, työnantajalle, välittäjäorganisaatioille jne. mahdollisimman ketterän kohtaamispaikan (2018).
- **Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien** torjumiseksi tehostetaan kasvualojen rekrytointipalveluja ja -koulutusta, pilotoidaan uusia toimintamalleja sekä etsitään ratkaisuja liikkuvuuteen ja työpaikkapendelöintiin.
- Syksyn 2017 budjettiriihen mukaisesti **nuorten työllistymistä tukeviin tulosperusteisiin hankintoihin** on käytettävissä 15 miljoonaa euroa, ja hallituksen asettamana tavoitteena on 10 000 nuoren osallistuminen yksityisten palveluntuottajien palveluihin.

Kärkihanke 5: Asuntorakentamista lisätään

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Hallituksen tavoitteena on kannustaa asuntorakentamisen lisääntymiseen. Kaava- ja rakentamisen lupajärjestelmiä sujuvoitetaan rakentamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi. Tavoitteena on vahvistaa talouden kasvua ja työllisyyttä, lisätä asuntotarjontaa, uudistaa asuntokantaa, vastata asuntojen kysyntään, edistää rakennusalan kilpailua, lisätä asumisen valinnanvapautta sekä vastata asuntotarpeen rakenteen muutokseen. Toteutetaan hallituksen asuntopoliittiset linjaukset.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Hallituksen asuntopoliittiset toimet on toteutettu:** ml. 10-vuoden korkotukimalli, yleishyödyllisyysvaatimuksista luopuminen uudistuotannon osalta sekä olemassa olevan asuntokannan käyttö- ja luovutusrajoista joustaminen.
- HE laiksi **maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta** annettiin 11/2016. Muutoksilla vähennetään kaavoituksen ja rakentamisen sääntelyä, lisätään rakennusmahdollisuuksia sekä vahvistetaan elinkeinoelämän edellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä.
- **Hankekaavoitus ja ympäristön vaikutusten arviointimenettely** on tarkoitus yhdistää niissä tilanteissa, joissa se on perusteltua. HE annettiin 12/2016.
- **Maakuntakaavoituksen vahvistamisesta** on luovuttu.
- **Rakentamisen poikkeamistoimivalta** on siirretty kokonaisuudessaan **kunnille**.
- Maankäytön, asumisen ja liikenteen **(MAL) sopimukset** on laadittu ja **hyväksytty**.
- HE **valituslupamenettelyn** laajentamisesta **ympäristöasioihin** 4/2017.
- Rakentamisen kustannuksia alennettiin **sallimalla rakennusoikeuden ylitys mm. väestönsuojan rakentamiseen** tarvittavan pinta-alan verran. HE tuli voimaan 12/2017.

Loppukauden päätoimet:

- **Asuntolainoituksen pitkän korkotuen** lainaehtojen kehittäminen
- **Asumisoikeusasuntojärjestelmän uudistaminen**
- **Aravalainakantaan** kohdistuvien valtion taloudellisten **tukitoimien** kehittäminen
- **Maanrakennuslain kokonaisuudistus** käynnistyy.

2. OSAAMINEN JA KOULUTUS

**vuonna
2025**

Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Suomalaisten osaamis- ja koulutus-taso on noussut, mikä tukeesuomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa.

HALLITUSKAUDEN TAVOITTEET PAINOPISTEALUEELLE

Oppimisympäristöjä on modernisoitu, digitalisaation ja uuden pedagogiikanmahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa.

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä on vähentynyt. Koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut.

Koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt.

Tutkimus- ja innovaatio-toiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat kääntyneet nousuun.

Koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys on lisääntynyt ja koulutusviennin esteet on purettu.

KÄRKIHANKKEET

1

Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin

121 milj. €

2

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi

3

Nopeutetaan siirtymistä työelämään

4

Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta

10 milj. €

5

Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi

155 milj. €

6

Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan

10 milj. €

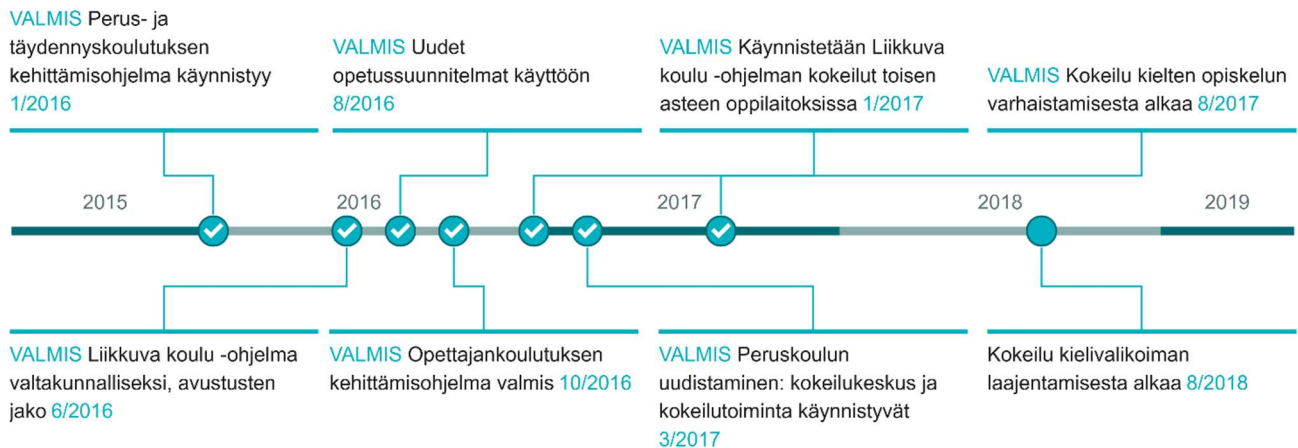
Kärkihanke 1:

Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

Tavoitteena on tehdä Suomesta modernin ja innostavan oppimisen kärkimaa.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Uudet **perusopetuksen opetussuunnitelmat** otettiin käyttöön 8/2016.
- **Uusi peruskoulu -ohjelma** käynnistettiin 2016. Ohjelma edistää digitalisaatiota, opettajien osaamisen kehittämistä ja tukee uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoa.
- Peruskoulufoorumi laati **tasa-arvoisen ja maailman parhaan peruskoulun** tulevaisuudelle **yhteiset linjaukset ja toimenpiteet**.
- **Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma** valmistui 2016 ja toimeenpano syyskuussa 2017.
- **Oppiva Suomi -kokeilukeskus** perustettiin Opetushallituksen yhteyteen 2017.
- **Valtakunnallinen opettajien vertaistukeen perustuva tutoropettajatoiminta käynnistettiin.** Toiminnassa on keväällä 2018 mukana 90 % opetuksen järjestäjistä.
- **Liikkuva koulu** -toimintaa on laajennettu. Sen piirissä on noin 90 % perusopetuksen oppilaista ja kunnista. Ohjelman kokeilutoiminta on käynnistetty toisen asteen oppilaitoksissa.

Loppukauden päätoimet:

- **Käynnistetään Peruskoulufoorumin linjausten mukaisia** tasa-arvoista peruskoulua ja lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä **toimenpiteitä**.
- Jatketaan **Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman toimeenpanoa, uudistetaan** opettajien perehdyttämiskoulutuksen ja uranaikaisen **osaamisen kehittämisen malleja ja levitetään niitä**.
- **Laajennetaan tutoropettajatoiminnan** valtakunnallisuutta ja vahvistetaan **alueellista koordinaatiota**. Kolmas avustushaku avataan syksyllä 2018.
- Kehitetään ja toteutetaan opettajille **verkkomateriaalipalvelu**.
- **Kokeilukeskus** kehittää **yhteistyössä opetuksen järjestäjien kanssa** uusia tapoja järjestää koulujen kehittämistoimintaa, vahvistaa oppilaitosjohtamista ja kokeilukulttuuria opetuksen ja koulutuksen alalla.
- **Kokeilut kielten opiskelun varhaistamisesta ja kielivalikoiman laajentamiseksi**.

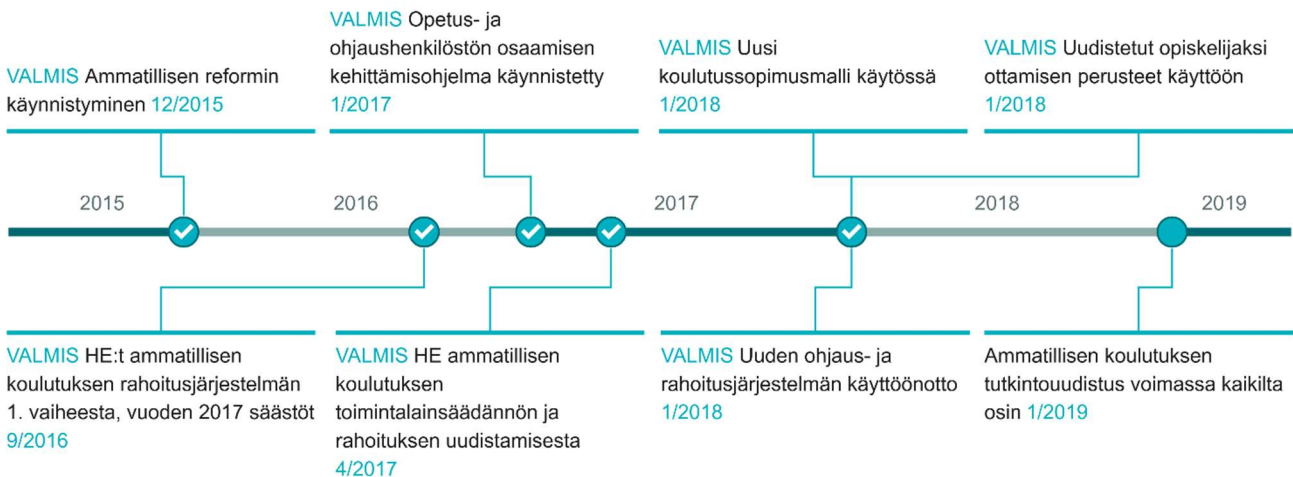
Kärkihanke 2:

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

Tavoitteena on uudistaa ammatillinen koulutus osaamisperustaiseksi ja asiakaslähtöiseksi kokonaisuudeksi ja tehostaa sitä. Lisäksi lisätään työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja yksilöllisiä opintopolkuja sekä puretaan sääntelyä ja päällekkäisyyksiä.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- **Ammatillisen koulutuksen** kokonaisuutta koskeva **toimintalainsäädäntö** ja ammatillisen koulutuksen **rahoitusjärjestelmä** tulivat voimaan 1/2018.
- **Koulutuksen järjestäjä** rakenteen kehittämisohjelma käynnistetty 5/2016.
- Uusi **ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä** otettu käyttöön 1/2018.
- Uudet **järjestämisluvat** koulutuksen järjestäjille 10/2017.
- Uudistetut **opiskelijaksi ottamisen perusteet** otettu käyttöön 1/2018.
- **Koulutussopimusmalli** otettu käyttöön 1/2018.
- **Ammatillisen koulutuksen tutkintouudistus** tulee kaikilta osin voimaan 1/2019.
- Ammatillisen koulutuksen järjestäjien **toimintaprosessien ja oppimisympäristöjen uudistamishanke** käynnistetty 8/2016.
- Reformin toimeenpanoa tukeva **opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittämisohjelma** käynnistetty 1/2017.
- Reformin **toimeenpanon tukiohjelma** käynnistetty 11/2017.

Loppukauden päätoimet:

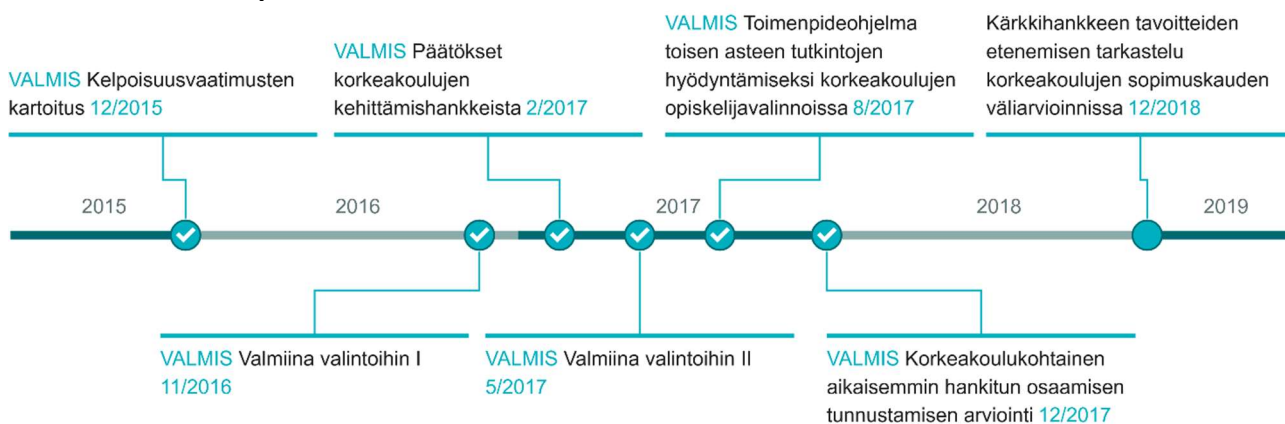
- **Koulutusvientikokeilujen** toimeenpano.
- **Toimintaprosessien ja oppimisympäristöjen uudistamishankkeen** toteuttaminen 8/2016–12/2019
- Reformin toimeenpanon **tukiohjelman** toteuttaminen 11/2017–

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

Tavoitteena ovat pidemmät työurat ja joustavat opintopolut. Nuoret siirtyvät nopeammin jatko-opintoihin. Joustavat opintopolut helpottavat opintojen suorittamista loppuun sekä työnteon ja opiskelun yhteensovittamista.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Esitys toimenpideohjelmaksi **ylioppilastutkintojen hyödyntämisestä** korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa valmistui 11/2016. Esitys **ammattillisen toisen asteen tutkintojen hyödyntämiseksi** korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa valmistui 5/2017. Em. esitysten pohjalta laadittiin korkeakoulujen kanssa vuoteen 2020 ulottuva toimenpideohjelma toisen asteen tutkintojen hyödyntämiseksi korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa (8/2017).
- Opetus- ja kulttuuriministeriö sopi ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa **työelämään siirtymistä nopeuttavista ja korkeakoulutuksen laadun nostamista** koskevista tavoitteista ja **strategiarahoituksesta** sopimuskautta 2017–20 koskevissa sopimuksissa (1/2017).
- **Korkeakoulutuksen kehittäminen**: vv. 2017–19 toteutettavia hankkeita (mm. opiskelijavalinnat, digipedagogiikka ja uudet oppimisympäristöt, opintosuoritusten siirrettävyys, ohjaus, opiskelukyky, hyvinvointi ja esteettömyys) tuettiin 25 M€ erityisavustuksilla. Päätökset 2/2017.
- Korkeakoulukohtainen **aiemmin hankitun osaamisen tunnustamiskäytäntöjen** arviointi 12/2017.

Loppukauden päätoimet:

- Päätökset **korkeakoulutuksen kehittämishankkeisiin** vuosille 2018–2020 (enint. 40 M€) 4/2018.
- Korkeakoulujen **sopimuskauden väliarvioinneissa** tarkastellaan kärkihankkeen tavoitteiden etenemistä 12/2018.
- Osana Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -vision toimeenpanoa valmistellaan **kehittämisohjelmat avoimien ja joustavien opintopolkujen ja jatkuvan oppimisen mahdollistamiseksi** 12/2018, mahdollinen HE eduskunnalle 10/2018.
- Hallitus päätti kehysriihessä 2018 käynnistää **jatkuvan oppimisen uudistuksen** (Osaava Suomi).

Kärkihanke 4: Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho ja opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

Tavoitteena on tuoda kulttuuri osaksi lasten arkea, vahvistaa lasten ja nuorten luovuutta sekä lisätä taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- **Taiteen ja kulttuurin ammattilaisten ohjaamia harrastustunteja** on perustettu koulupäivän yhteyteen peruskoulun vuosiluokkien 1–10 oppilaille. Taiteen perusopetuksen kautta on tuotu harrastustunteja varhaiskasvatusikäisille lapsille hoitopäivän aikana. Harrastustunteihin on osallistunut tähän mennessä noin 60 000 lasta ja nuorta. Joka viides näistä lapsista on saanut kärkihankkeen kautta uuden harrastuksen. Toimijoiden välinen yhteistyö on vahvistunut hankkeiden kautta.
- Uuteen valtakunnalliseen **Koululaiskyselyyn** on vastannut 200 000 koululaista (peruskoulun vuosiluokat 1–10). Koululaiskysely on vahvistanut lasten kuulemisen merkitystä. Harrastustunnit on järjestetty koulukohtaisten oppilaiden kiinnostusten pohjalta.
- Lastenkulttuurikeskusten toimintaa on laajennettu uusiin kuntiin.
- Kehittämishohjelma pienten **lasten (0–8-vuotiaat) monilukutaidon edistämiseksi** on käynnissä. Kehittämishohjelman piirissä on arviolta 1 600 lasta ja 500 varhaiskasvattajaa, opettajaa sekä kirjasto- ja kulttuurialan toimijaa.
- **Prosenttiperiaatteen laajentamisen kärkihankkeessa** on käynnistetty 14 kehittämishanketta ja seitsemän kokeilua, joiden avulla kartoitetaan keinoja taide- ja kulttuuritoiminnan vakiinnuttamiseksi osaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja ennaltaehkäisevää työtä. Suositusten valmistelu on käynnistynyt.

Loppukauden päätoimet:

- Kolmas **lasten kulttuurin ja muun taide- ja kulttuuritoiminnan tarjonnan lisäämiseen** tähtäävä hankkeiden rahoituskierros 5/2018
- **Hankkeiden arviointi**, ehdotukset jatkotoimiksi ja ministerien suositukset 12/2018

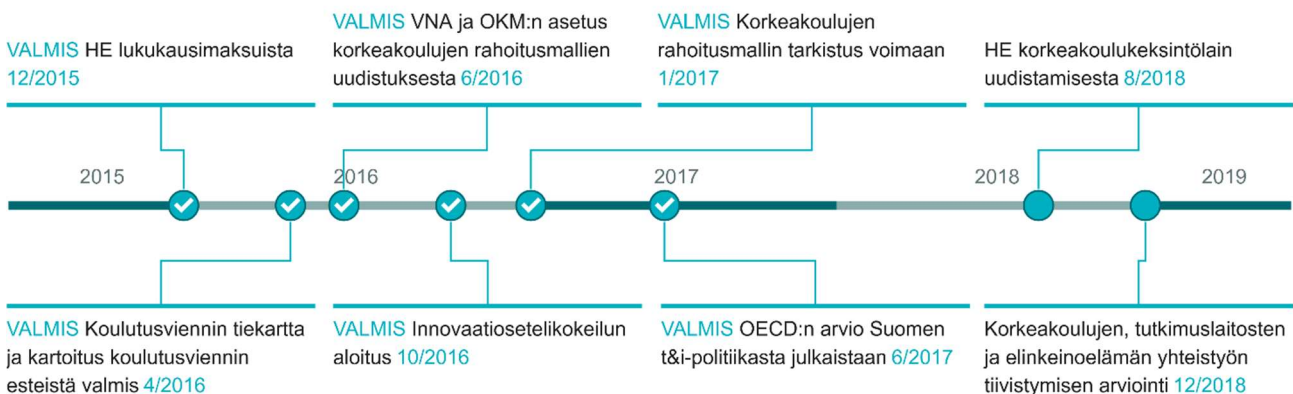
Kärkihanke 5:

Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi

Elinkeinoministeri Mika Lintilä yhteistyössä opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen kanssa

Tavoitteena on hyödyntää tieteen ja tutkimuksen resursseja tehokkaammalla ja vaikuttavammalla tavalla sekä Suomen koulutusviennin voimakas kasvu.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- Innovaatorahoituskeskus **Tekesin kärkihankerahoituksella** (59 milj. euroa vuosille 2016–2018) on tuettu haastelähtöistä tutkimusta, tutkimusorganisaatioiden tutkimustulosten avaamista ja hyödyntämistä sekä elinkeinoelämäyhteistyötä tukevia uusia toimintamalleja.
- **Suomen Akatemia kärkihankerahoituksella** (30 milj. euroa vuosille 2016–2018) on tuettu nuoria tutkijoita ja tutkimustulosten hyödyntämistä.
- **Valtio on pääomittanut** vuonna 2017 **yliopistoja** 150 milj. euron vastinrahoituksella. **Ammattikorkeakouluja** pääomitetaan vastaavasti 24 milj. eurolla vuonna 2018. Lisäksi yliopistoja pääomitetaan 46 milj. eurolla vuonna 2018 kohdentaen rahoitus tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden sekä toimintatapojen uudistamisen perusteella.
- Osana yliopistojen perusrahoitusta tuetaan **yliopistojen uudistumista** noin 190 milj. euron vuosittaisella strategiarahoituksella sopimuskaudella 2017–2020.
- Tekes on aktivoinut **Innovaatiosetelikokeilulla** uudenlaista kohderyhmää innovaatiotoimintaan, erityisesti startup- ja pk-yrityksiä.
- **Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta** on palvellut erityisesti pk-yritysten uudistamista (ml. innovaatiosetelikokeilu).
- **Koulutusviennin tiekartta ja kartoitus koulutusviennin esteistä. Education Finland -kasvuohjelma** tukee yritysten ja koulutuksen järjestäjien koulutusvientä.
- **Lukuvuosimaksujen periminen EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta** korkeakoulujen tutkinto-opiskelijoilta korkeakouluille mahdolliseksi 1/2016 ja velvoittavaksi 8/2017.
- **Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymisen linjaukset ja Team Finland Knowledge** -verkosto vahvistamaan koulutus- ja tutkimusyhteistyötä sekä koulutusvientä.
- **Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian tiekartan 2016–2018** toimeenpano, **Liikennealan kansallinen kasvuohjelma, digitaalisen alustatalouden tiekartta**.

- **OECD arvio** Suomen tutkimus- ja innovaatiopolitiikasta julkaistu 6/2017.
- **Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiossa 2030** on tavoitteena laadukkaampi ja vaikuttavampi korkeakoulujärjestelmä. Toimeenpanon tiekartta valmistuu 2018 aikana.
- **Tutkimus- ja innovaationeuvoston vision** mukaan Suomi on vuonna 2030 vetovoimaisin ja osaavin kokeilu- ja innovaatioympäristö.
- **Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön** syventämisen prosessin (2014–2017) loppuraportti 02/2018.
- **Avoin tiede ja tutkimus** -hanke on edistänyt avoimuuden toimintakulttuuria ja osaamista korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa.

Loppukauden päätoimet:

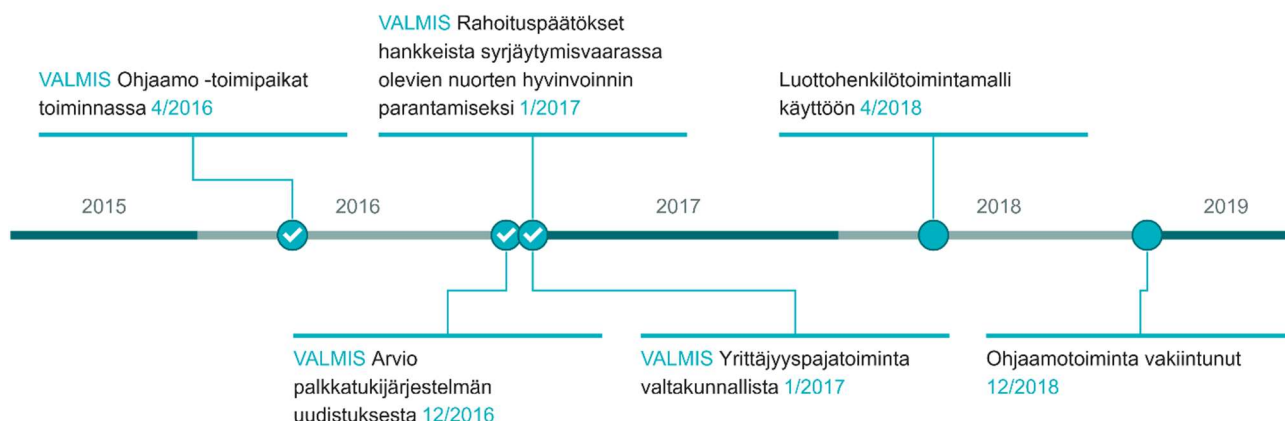
- HE **korkeakoulukeksintölain** uudistamisesta 8/2018
- Toimivat työkalut: **Kasvumoottorirahoitus** 2018 alkaen ja **Lippulaivainstituutit** 12/2018 mennessä.
- **Väliraportti EU/ETA-alueen ulkopuolisilta perittävien lukuvuosimaksujen käyttöönoton vaikutuksista** 10/2018.

Kärkihanke 6: Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (sekä ministerit Jari Lindström, Juha Rehula ja Sampo Terho)

Tavoitteena on tukea nuorten elämänhallintaa, opintopolkujen rakentumista ja työllistymistä. Lisäksi syvennetään yhteistyötä nuorten tukemisessa ja kootaan hyvät toimintatavat hyödynnettäväksi valtakunnallisesti.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- **Ohjaamoja** on kaikkiaan 40 ja niissä työskentelee vähintään yhtenä päivänä viikossa yli 400 eri alojen ammattilaista. Vuonna 2016 Ohjaamot ovat tarjonneet yksilöohjausta 50 000 kertaa, ryhmissä nuoria on kohdattu 60 000 kertaa.
- **Luottohenkilötoimintamallia** on hahmoteltu sosiaalihuoltolain ja nuorisolain pohjalta.
- Nuorten **yrittäjyyspajatoiminta** on laajentunut valtakunnalliseksi, ne ovat osa TE-palveluja.
- **Palkkatukijärjestelmä** on uudistettu. Palkkatukea käytetään nykyistä selvemmin ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja avoimille työmarkkinoille työllistymisen edistämiseen. Palkkatukea suunnataan pitkäaikaistyöttömien lisäksi niiden työttömien työllistymisen edistämiseen, joilla TE-toimiston arvion mukaan on pitkäaikaistyöttömyyden riski.
- Rahoituspäätökset: STM on myöntänyt reilun 2,5 miljoonan euron avustuksen Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön hankkeelle, jossa **vahvistetaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten toiminta- ja työkykyä** sekä osallistumismahdollisuuksia. Opetushallitus on myöntänyt **Joustavan perusopetuksen (JOPO) toiminnan kehittämiseen** yhteensä 400 000 euroa 14 verkostohankkeelle, joissa on mukana yhteensä 79 kuntaa.

Loppukauden päätoimet:

- Kärkihankkeiden kokonaistarkastelussa varmistetaan eri **kärkihankkeiden yhteisvaikutus** lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnille sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi maakuntauudistuksen myötä.
- Hallitus toteuttaa **19 toimenpidettä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten vähentämiseksi.**

3. HYVINVOINTI JA TERVEYS

vuonna
2025

Suomalaiset voivat paremmin ja kokevat pärjäävänsä erilaisissa elämäntilanteissa. Jokainen ihminen kokee voivansa vaikuttaa, tehdä valintoja ja ottaa vastuuta. Sosiaali- ja terveydenhuollossa painopiste on ennaltaehkäisyssä, hoitoketjut ovat sujuvia, henkilöstö voi hyvin ja tietojärjestelmät toimivat. Uudistuksen myötä yhteisillä varoilla saadaan enemmän terveyttä ja hyvinvointia.

HALLITUSKAUDEN TAVOITTEET PAINOPISTEALUEELLE

Terveyden edistäminen ja varhainen tuki ovat vahvistuneet poikkihallinnollisesti päätöksenteossa, palveluissa ja työelämässä lainsäädäntömuutoksilla sekä paremmalla toimeenpanolla. Terveys- ja hyvinvointierot ovat kaventuneet.

Eri ikäisten ihmisten vastuuta omasta terveydentilasta sekä elämäntavoista on tuettu. Julkinen palvelulupaus on määritelty yhteiskunnan taloudellisen kantokyvyn puitteissa. Ihmisten erilaisissa elämäntilanteissa toimivia valintoja on mahdollistettu enemmän.

Lasten ja perheiden hyvinvointi ja omat voimavarat ovat vahvistuneet.

Ikääntyneiden ihmisten kotiin saatavia palveluja on painotettu. Omaishoitoa on vahvistettu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on parantanut peruspalveluja ja tietojärjestelmiä.

Sosiaaliturvaa on uudistettu osallistavaksi ja työhön kannustavaksi.

Järjestötyö ja vapaaehtoistoiminta ovat helpottuneet ja yhteisöllisyys lisääntynyt normeja purkamalla.

KÄRKIHANKKEET

1 Palvelut asiakaslähtöisiksi

49 milj. €

2 Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta

8 milj. €

3 Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma

37,5 milj. €

4 Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa

27 milj. €

5 Osatyökykyisille tie työelämään

15 milj. €

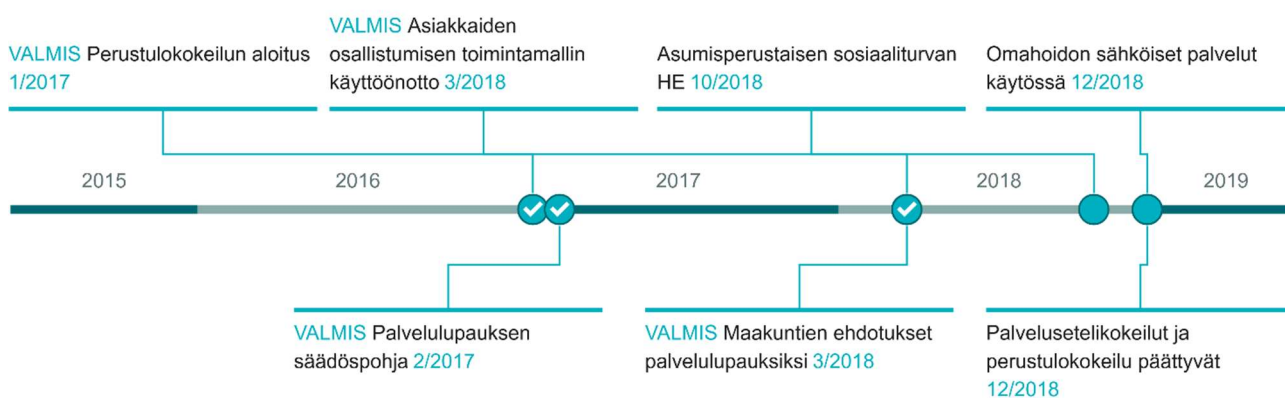

Kärkihanke 1: Palvelut asiakaslähtöisiksi

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila ja perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko

Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset, asiakkaan valinnanvapautta lisäävät ja omatoimisuutta tukevat toimintaprosessit sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä tarkoituksenmukainen sosiaaliturva. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaprosessien ja sosiaaliturvan uudistukset käynnistetään. Toiminnot yhdistetään asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi. Digitalisaation keinot otetaan käyttöön ja byrokratiaa vähennetään. Asiakkaan omatoimisuutta tuetaan ja tietojen yhteiskäyttö mahdollistetaan.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- Maakunnan julkinen palvelulupaus ja asiakasosallisuuden -toimintamallit ovat valmistuneet
- Alueellisia palvelusetelikokeiluja (sote-keskus, HB, suun terveydenhuolto) on käynnissä 10; viisi vuonna 2017 alkanutta ja viisi uutta laajentumisen myötä 1/2018 alkanutta kokeilua.
- Virtuaalisairaala 2.0 -hankkeessa on valmistunut www.terveyskyla.fi -portaali kansalaisille, potilaille ja ammattihenkilöstölle.
- Omat digiajan hyvinvointipalvelut ODA -hankkeessa on valmistunut sähköisiä terveys- ja hyvinvointipalveluita asiakkaalle (hyvinvointitarkastukset, oirearviot, Oma Suunnitelma).
- Asumisperusteinen sosiaaliturva -hankkeessa on valmistunut Selvitys maahanmuuton taloudellisten vaikutusten kokonaisuudesta.
- Perustulokokeilu on käynnissä 2017–2018.

Loppukauden päätoimet:

- Julkisen palvelulupauksen pilotointi ja jalkauttaminen
- Asiakasosallisuuden toimintamalli -hankkeen loppuraportointi ja loppuarviointi valmistuvat 3/2018. Toimintamallin jalkauttaminen.
- Virtuaalisairaala 2.0 ja ODA -hankkeiden (omahoidon sähköinen palvelukokonaisuus) kehittämien järjestelmien ja palveluiden siirtoa SoteDigi Oy:lle valmistellaan 30.10.2018 mennessä.
- Palvelusetelikokeilut (valinnanvapauden toimintamallin kokeilu) jatkuvat laajentuneina.
- Asumisperusteisen sosiaaliturvan HE 10/2018
- Käynnistetään osallistavan sosiaaliturvan kokeilu vuoden 2018 alussa

Kärkihanke 2:

Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko

Tavoitteena on lisätä terveitä elämäntapoja, kuten liikuntaa, ja vahvistaa mielenterveyttä, vähentää rakennuksista aiheutuvia terveyshaittoja sekä kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Terveitä elintapoja, mielenterveyttä ja osallisuutta lisäävien sekä yksinäisyyttä torjuvien hyvien käytäntöjen levittäminen on edennyt pääosin hyvin kaikissa vuonna 2017 käynnistetyssä hankkeessa. Hankkeet ovat suunnanneet työtään onnistuneesti hyvinvoinnin ja terveyden osalta heikommassa asemassa oleviin. Hankkeista kuusi toimii koko maan alueella, kolme 10–11 maakunnan alueella sekä yksi Lapissa. Hankkeiden toimikausi on 2017–2018.
- Terveellisten talojen Suomi -projektin tavoitteet on sisällytetty Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmaan ja THL:n sisäilmaohjelmaan.
- Poikkipohjallisen yhteistyön malli on valmistunut.

Loppukauden päätoimet:

- Hyvien käytäntöjen levittäminen ja juurruttaminen valmistuu, ja hankkeiden tulokset sovitetaan osaksi maakunta- ja sote -muutoksen toteutusta ja ohjausinstrumentteja.
- Terveellisten talojen Suomi -projektin tavoitteita toteutetaan osana Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmaa ja THL:n sisäilmaohjelmaa.
- Poikkipohjallisen yhteistyön malli sovitetaan osaksi sosiaali- ja terveysministeriön pitkän aikavälin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen linjauksia.
- Hallitus panosti kevään 2018 kehysriihessä merkittävästi **sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vahvistamiseen**, huomioimalla mm. puoliväliriihen uusissa avauksissa olleen Eriarvoisuustyöryhmän ehdotuksia.

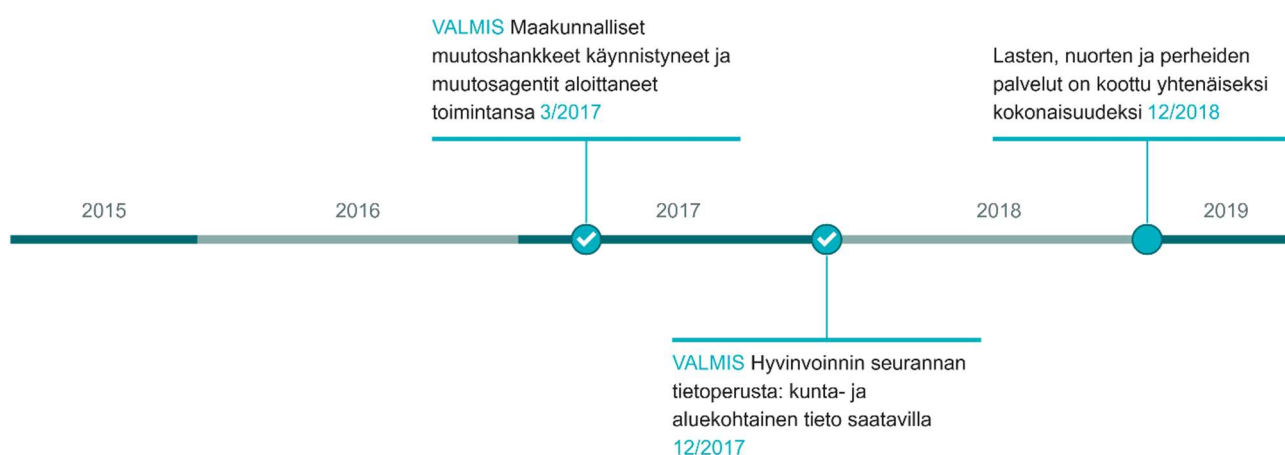
Kärkihanke 3:

Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko ja opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

Tavoitteena on luoda lapselle ja nuorelle suotuista kasvu- ja oppimisympäristöä sekä tukea koko perheen hyvinvointia. Hajanainen palvelujärjestelmä uudistetaan lapsi- ja perhelähtöiseksi maakuntien ja uuden kunnan toimintaympäristöön. Toteutetaan kokonaisvaltainen uudistus, jossa siirretään painopistettä kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin, vanhemmuuden tukeen sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon. Luodaan lapsen oikeuksia ja tietoperustaisuutta vahvistavaa toimintakulttuuria myös päätöksentekoon.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Lapsi- ja perhepalveluiden soten ja sivistystoimen rajat ylittävät kehittämishankkeet ovat käynnissä kaikissa maakunnissa
- Uusien toimintamallien ja palvelurakenteiden mallinnukset on pääosin luotu ja toimeenpano käynnissä maakunnallisissa hankkeissa:
 - Matalan kynnyksen palvelut yhteen kokoava perhekeskustoimintamalli, varhaiskasvatukseen ja kouluun linkittyvät hyvinvointipalvelut ml. erityispalveluiden ”jalkautuminen”, lastensuojelun tiimimalli, vaativimman tason palvelut kokoavat OT -keskukset
- Välineiden ja ohjeistuksen luominen lapsiystävällisen kunnan ja maakunnan toimintamallille:
 - Lapsibudjetointimalli sosiaali-, terveys- ja sivistyspalveluiden lapsiin kohdistuvien menojen seurantaan, lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus ja ohjeistus

Loppukauden päätoimet:

- Yhdyspintaraportin toimeenpano
- Lapsi- ja perhelähtöisen toimintakulttuurin, toimintamallien ja palvelurakenteiden juurruttaminen maakunnissa ja kunnissa sekä yhdyspintaosaamisen vahvistaminen
- Kehitetään sähköinen alusta mahdollistamaan monitoimijaista yhteistyötä (Yksi lapsi, yhteinen suunnitelma-raportti)
- Hallitus päätti kehysriihessä 2018 käynnistää **kansallisen lapsistrategian** valmistelun.

Kärkihanke 4:

Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko

Tavoitteena on, että iäkkäille sekä omais- ja perhehoitajille olisi nykyistä yhdenvertaisemmat, paremmin koordinoitujen ja kustannusten kasvua hillitsevät palvelut.

Kärkihankkeen etapit:

VALMIS Koti-, omais- ja perhehoidon toiminta osana integroitua palvelujen kokonaisuutta mallinnettu 8/2016

VALMIS Omais- ja perhehoidon keskuskeskukset toiminnassa 10/2017

Palvelukokonaisuus juurrutettu 12/2018

Maakunnalliset yhteensovitetut palvelukokonaisuudet valmiina 12/2018

18.4.2018

Saavutukset:

- Maakuntien I&O muutosagentit valmistelevat yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa **iäkkäiden yhteen sovitettua palvelukokonaisuutta** omassa maakunnassaan osana sote-muutosta
- Muutosagentit osallistavat iästä väestöä suunnitteluun mm. vanhusneuvostojen ja asiakasraatien avulla
- Kahdeksan isoa **maakunnallista kokeilua** on edennyt suunnitelmien mukaisesti
- Kolme eri maakuntaa kokeilee keskitettyä alueellista **asiakas- ja palveluohjausta** ns. yhden luukun periaatteella ja kehittää digitaalisia järjestelmiä asiakasohjaukseen
- Kolme eri maakuntaa kokeilee uudenlaisen **toimivan kotihoidon mallia**, jossa mukana on ympärivuorokautinen palvelu, akuutti- ja kuntouttava toiminta sekä henkilöstön osallistuminen
- Yksi maakunta yhdessä kahden muun kanssa kokeilee **omais- ja perhehoitoa**, jossa omaishoidon toimintamallit on juurrutettu, perhehoitajien koulutukset ja omais- ja perhehoidon monitoimijainen verkostomainen toimintamalli käynnistetty
- Kolmessa kunnassa kehitetyt **asumisen ja palvelun yhdistämisen** mallit ovat tulossa levitykseen

Loppukauden päätoimet:

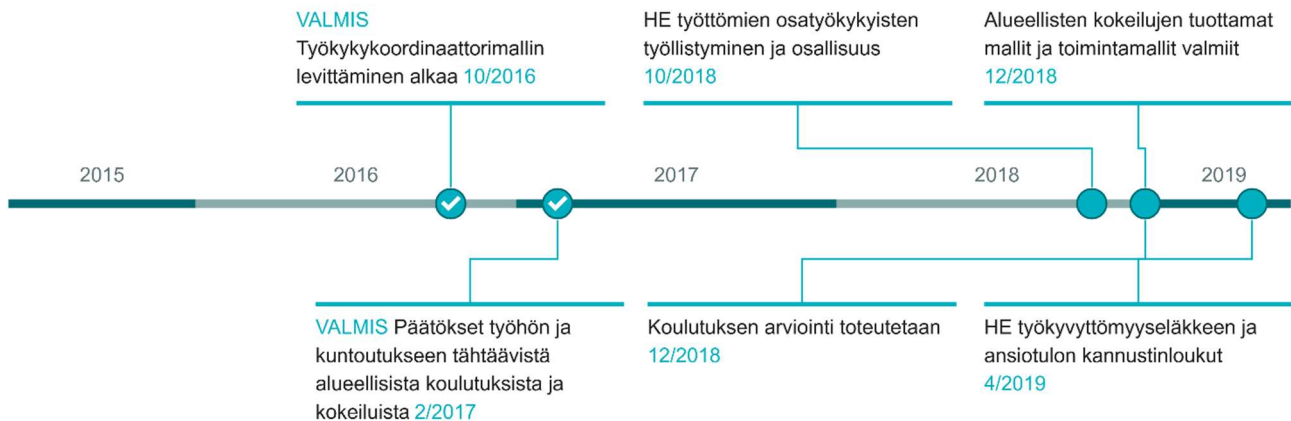
- Vanhuspalvelulain seurantatutkimus tehdään ja raportoidaan
- Omais- ja perhehoidon seurantatutkimus tehdään ja raportoidaan
- Maakunnalliset ikäihmisten yhteen sovitettua palvelukokonaisuudet valmistuvat
- Kokeilujen (8) päättäminen ja niissä kehitettyjen toimintamallien julkaiseminen, juurruttaminen ja levittäminen
- Hankkeen kehittämiskokonaisuuksien ja niiden arvioinnin tulosten perusteella palvelukokonaisuuksia ja päätöksentekoa uudistetaan ja pysyvää muutosta tuetaan.

Kärkihanke 5: Osatyökykyisille tie työelämään

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

Tavoitteena on lisätä merkittävästi osatyökykyisten työssä pysymistä ja työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- OSKU – Tie työelämään -verkkopalvelu on aktiivisesti toiminnassa
- Selvitystyöt vammaisten yrittäjyydestä ja yrittäjyyden esteiden poistamisesta sekä rekrytointikynnyksen madaltamiseksi ovat valmistuneet
- 12 kokeiluhanketta käynnistetty vaikeasti työllistyvien osatyökykyisten työllistymisen tukemiseksi sekä työkyvyn tuen toimintamallin rakentamiseen
- Kannustinloukku työryhmä on tehnyt ehdotuksen osatyökyvyttömyyseläkkeen ja ansiotulojen lineaarisesta mallista.
- Työmarkkinakeskusjärjestöjen ja sote järjestöjen julkilausuma osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi allekirjoitettiin joulukuussa 2017.

Loppukauden päätoimet:

- Kehysriihessä 2018 hallitus päätti parantaa osatyökykyisten mahdollisuuksia jatkaa työelämässä tai työllistyä avoimille työmarkkinoille. Hallitus käynnistää selvityksen, jonka tavoitteena on kartoittaa osatyökykyisten tilannetta työmarkkinoilla, siirtymiä työkyvyttömyysetuuksille ja sieltä pois sekä palveluita, joiden avulla edistetään työelämässä pysymistä tai työllistymistä.
- Käynnistetään osana kasvupalvelupilotteja yhteistyössä kuntien ja palvelutuottajien kanssa tulospohjainen hanke työllistymiseen. (vrt. Työllisyyden ja kilpailukyvyn kärkihanke 2)
- Työkykykoordinaattorikoulutuksen laajentaminen ja koulutusten määrän lisääminen
- Työmarkkinakeskusjärjestöjen ja sote järjestöjen julkilausuman seurantakokous ja jatkotoimenpiteet
- Vammaisten yrittäjyyden ja rekrytointikynnyksen madaltamisen käytännön toimien aloittaminen - vastuutaho TEM
- Kaikkien 12 kokeilun loppuunsaattaminen
- HE työttömien osatyökykyisten työllistymisestä ja osallisuudesta 10/2018, HE työkyvyttömyyseläkkeen ja ansiotulon kannustinloukuista 4/2019 lait voimaan 1.1.2021.

4. BIOTALOUS JA PUHTAAT RATKAISUT

**vuonna
2025**

Suomi on bio- ja kiertotalouden sekä cleantechin edelläkävijä. Kestävien ratkaisujen kehittämisellä, käyttöönotolla ja viennillä olemme parantaneet vaihtotasetta, lisänneet omavaraisuutta, luoneet uusia työpaikkoja sekä saavuttaneet ilmastotavoitteemme ja Itämeren hyvän ekologisen tilan.

HALLITUSKAUDEN TAVOITTEET PAINOPISTEALUEELLE

Suomi on saavuttanut 2020 ilmastotavoitteet jo vaalikauden aikana. Fossiilista tuontienergiaa on korvattu puhtaalla ja uusiutuvalla kotimaisella energialla.

Uusia työpaikkoja on syntynyt cleantech-yritysten kasvun, kestävän luonnonvarojen käytön lisäämisen, maaseudun monialaisen yrittäjyyden ja tehokkaan kiertotalouden myötä ympäristön suojelusta tinkimättä.

Uudistumista hidastavaa hallinnollista taakkaa on kevennetty tuntuvasti.

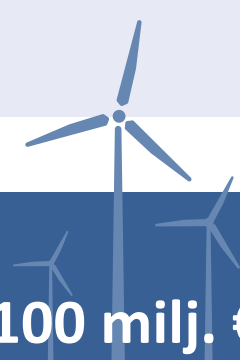
Ruoantuotannon kannattavuus on noussut ja kauppatase parantunut 500 miljoonalla eurolla.

KÄRKIHANKKEET

1

Hiilettömään, puhtaaseen, uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti

100 milj. €

2

Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä

50 milj. €

3

Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön

63 milj. €

4

Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun

100 milj. €

5

Luontopolitiikkaa luottamuksella ja reiluin keinoin

10 milj. €

Kärkihanke 1:

Hiilettömään, puhtaaseen, uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen ja elinkeinoministeri Mika Lintilä

Tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuutta kestävästi niin, että se 2020-luvulla ylittää 50 % energian loppukulutuksesta. Tämä perustuu erityisesti bioenergian ja muun päästöttömän uusiutuvan tarjonnan lisäämiseen.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Valtioneuvosto antoi selonteon **kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta** vuoteen 2030.
- Valtioneuvoston selonteko **keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta**.
- **Lait biopolttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä annetun lain, biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain** sekä Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.
- **Romutuspalkkio, sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuki ja henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuki** voimaan vuoden 2018 alusta.

Loppukauden päätoimenpiteet:

- EU:n hallintomalliasetuksen edellyttämät **integroitu kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma ja pitkän aikavälin vähäpäästöisyysstrategia** valmistellaan, 3/2019.
- **Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman** toimeenpano on käynnissä.
- **HE kivihiilen energiakäytöstä luopumiseksi** valmistellaan, 12/2018.
- **HE biopolttoaineen jakeluvelvoitteen nostamisesta 30 prosenttiin ja kevyen polttoöljyn 10 prosentin sekoitevelvoitteesta** vuoteen 2030, 11/2018.
- Edistetään lisärahoituksella **vähäpäästöistä liikennettä** kuten sähkö- ja kaasuautoilua, uusiutuvan energian tuotantoa, puurakentamista ja strategian tavoitteita edistäviä kokeiluja.
- Tuetaan investointeja innovatiivisiin **uuden teknologian energiahankkeisiin** sekä siirtymäkauden aikana uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä. Kehitetään kilpailullisia sähkö- ja kaasumarkkinoita huomioiden energian toimintavarmuus ja joustavuus energiemarkkinoilla.
- Selvitetään keinoja **yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon** toimintaedellytysten turvaamiseksi. Edistetään kysyntäjouston, energian varastoinnin ja hajautetun tuotannon kehittymistä energijärjestelmän kannalta kestävästi.

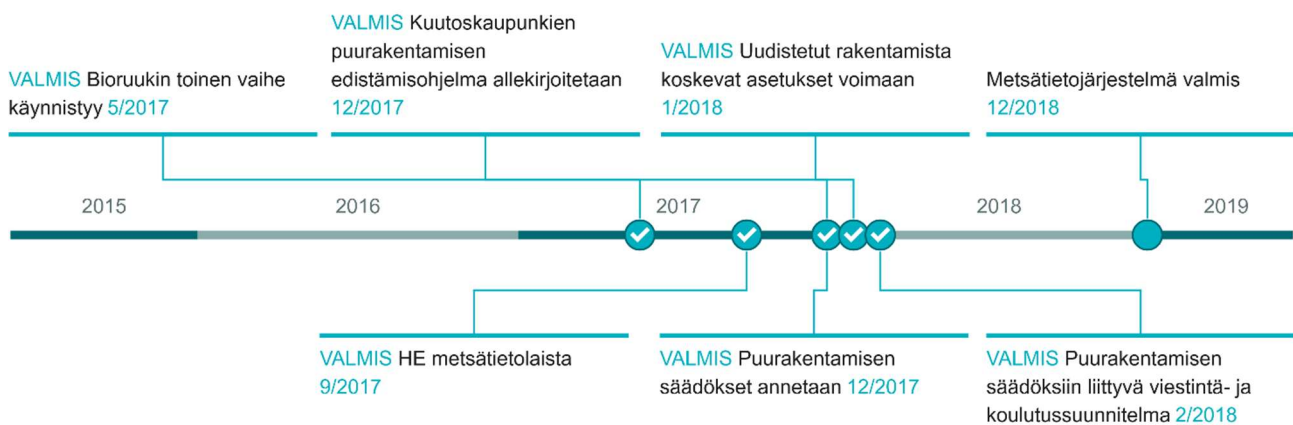
Kärkihanke 2:

Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen, maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä ja elinkeinoministeri Mika Lintilä

Tavoitteena on monipuolistaa ja lisätä puun käyttöä, ja kasvattaa sen jalostusarvoa. Suomessa luodaan kilpailukykyisiä ja kestäviä biotalouden ratkaisuja maailmanlaajuisiin ongelmiin ja synnytetään uutta liiketoimintaa, työpaikkoja ja vientiä.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Metsätieto ja sähköiset palvelut -hankkeen** tuloksena mm. Metsään.fi -palvelu toimii tiedon välitys- ja asiointipaikkana, Kuutio.fi -palvelussa voi käydä puukauppaa, metsätiedon standardit helpottavat tiedonsiirtoa ja korjuukelpoisuuskartat helpottavat ympärivuotista puunkorjuuta.
- **Metsätietolaki** voimaan 1.3.2018.
- Metsätilojen sukupolvenvaihdoille on luotu kannustejärjestelmä (Metsälahjavähennys).
- **Yrittäjävähennys** on lisätty tuloverolakiin myös metsätalouden osalta.
- **Varainsiirtoverolain muutos astui voimaan 1.1.2018**, mikä mahdollistaa metsätilojen siirron osakeyhtiömuotoon ilman varainsiirtoveroa.
- **Puurakentamisen ohjelma 2016–2018**, uudistetut rakentamista koskevat asetukset, 1/2018.

Loppukauden päätoimet:

- **Metsävaratietojen hyödyntämistä** ja sähköisten asiointipalveluiden kehittämistä koskevat hankkeet valmistuvat 12/2018.
- Jatketaan **Kansallisen metsästrategia 2025:n** toimeenpanoa. Toteutus 2018–2019.
- Arvioidaan **metsästrategian mahdolliset muutostarpeet**, 12/2018.
- **Puurakentamista edistetään** energia- ja ilmastostrategian toimien mukaisesti **informaatio-ohjauksen** keinoin.

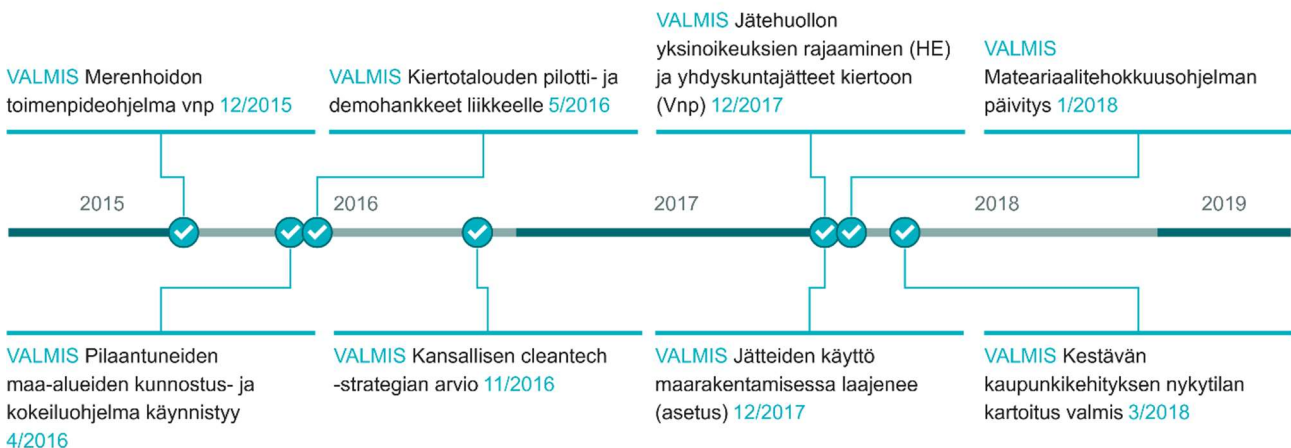
Kärkihanke 3:

Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen ja maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Tavoitteena on hyödyntää kiertotalouden ja puhtaiden ratkaisujen kasvavia mahdollisuuksia. Itämeren hyvän ekologisen tilan edistämiseksi toimitaan yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Vesistöihin huuhtoutuvien ravinteiden ja humuksen määrää vähennetään ja lisätään maatalouden ravinne- ja energiaomavaraisuutta. Kiertotalouden ja cleantechin liiketoiminta ja vienti kasvavat ja syntyy uusia työpaikkoja.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma ja vesien- ja merenhoidon kärkihankkeet ovat käynnissä. Haja-asutuksen jätevesisääntelyä on kohtuullistettu.
- Uudet **investoinnit** biotalouteen. Viisi kansainvälisen markkinapotentiaalin omaavaa yritys-ekosysteemiä koottu osana BF:n Biotalous liiketoimintakärjet ja ekosysteemit -ohjelmaa.
- **Kansallinen kiertotalouden tiekartta** 9/2016 ja sitä täydentävä **toimenpideohjelma** 11/2017.
- Kansallisen **materiaalitehokkuusohjelman** päivitys valmistui 1/2018.
- Kilpailukykyisiä **pilaantuneiden maa-alueiden kunnostusmenetelmiä** kokeiltu ja alueita kunnostettu käyttöön.
- HE **kunnan jätehuollon järjestämisvastuun rajaamiseksi** vain asumisessa syntyviin jätteisiin.
- Kierrätyksestä kiertotalouteen - **valtakunnallinen jätesuunnitelma** vuoteen 2023.
- Kestävien ja innovatiivisten hankintojen **osaamiskeskus** on perustettu 1.3.2018.

Loppukauden päätoimenpiteet:

- HE **jätteiden ja sivuvirtojen virtuaalisen markkinapaikan luomiseksi**, 12/2018.
- **Green deal -mallia** ja vaikuttavuusinvestointia pilotoidaan julkisten hankintojen edistämiseksi.
- **Ravinteiden kierrätyksen ja vesiensuojelun** kärkihankerahoituksen **vaikuttavuus** arvioidaan, 12/2018.
- **Kestävän kaupunkikehityksen ohjelman** valmistelu, 6/2018.
- **Kiertotalouden kehittämis- ja investointituen** (2+2 M€) hakukierros aukeaa 1.3.2018.

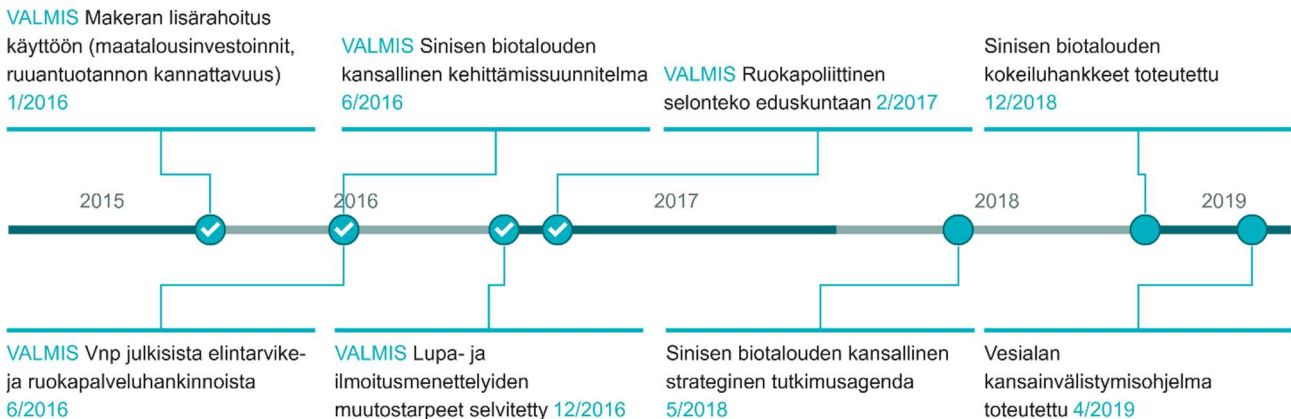
Kärkihanke 4:

Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Tavoitteena on parantaa maatalouden kannattavuutta ja vahvistaa maatalojen maksuvalmiutta. Hallituskaudelle ei säädetä uusia kustannuksia aiheuttavia velvoitteita. Puhtaiden elintarvikkeidemme sekä kala- ja vesivarojen kotimaista käyttöä ja vientiä edistetään.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Maatilatalouden kehittämisrahastoon** siirrettävän 90 milj. euron lisärahoituksen turvin pystytään varmistamaan maatalouden investointien rahoitus.
- Vnp julkisista **elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoista** annettiin kesäkuussa 2016.
- **Ruokapoliittinen selonteko** hyväksyttiin kesällä 2017.
- **Ruokapoliittisen selonteon toimenpideohjelma** on laadittu ja toimeenpano käynnissä.
- **Elintarvikevientiiä** on edistetty kärkihankerahoituksella avaamalla suomalaisille elintarvikkeille uusia EU:n ulkopuolisia vientimarkkinoita.
- **Hallinnollista taakkaa** on vähennetty tuntuvasti kuluvan hallituskauden aikana.
- **Sinisen biotalouden kansallinen kehittämissuunnitelma** sekä Pohjoismaiden sinisen biotalouden tiekartta ovat valmistuneet. Kalatalouden innovaatio-ohjelmat on käynnistetty. Rahoitettu useita merkittäviä kalataloutta uudistavia investointeja.

Loppukauden päätoimet:

- Toimeenpannaan loppuun **maatalouden kriisipaketti**.
- Perustetaan vuoden 2019 alusta **Ruokavirasto**. Siinä yhdistyvät Maaseutuvirasto ja Elintarviketurvallisuusvirasto sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen eräät tehtävät.
- **HE elintarvikemarkkinaista** elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi.
- Toteutetaan sinisen biotalouden kehittämissuunnitelma ja siihen sisältyvä **vesialan kansainvälistymisohjelma**, 4/2019.
- Laaditaan yhteistyönä **sinisen biotalouden kansallinen strateginen tutkimusagenda**, 5/2018
- Sinisen biotalouden kokeiluhankkeena toteutetaan kalanviljelytekniikan kokeilu-, oppimis- ja innovaatioympäristön rakentaminen Luken Laukaan toimipisteeseen, 12/2018.

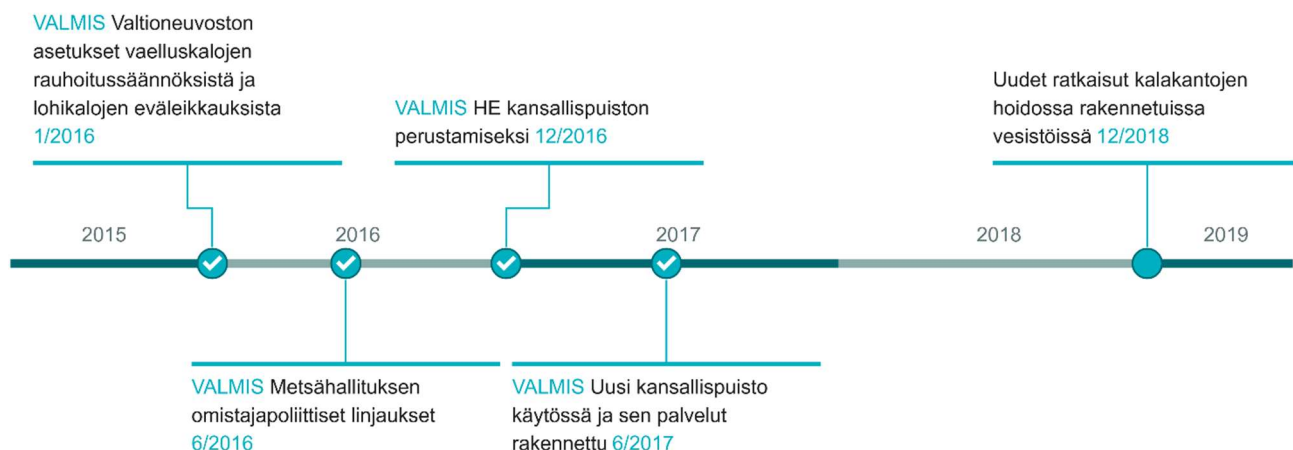
Kärkihanke 5:

Luontopolitiikkaa luottamuksella ja reiluin keinoin

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen ja maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Tavoitteena on turvata luonnonsuojelun taso ja lisätä luonnonsuojelutoimien paikallista hyväksyttävyyttä avoimella yhteistyöllä ja osallistavalla päätöksenteolla. Kansallista ja kansainvälistä virkistys- ja luontomatkailua lisätään.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Hossan kansallispuiston perustaminen Suomen 100 -vuotisjuhlavuonna. Luontolahjani sata-vuotiaalle** -kampanjassa perustettiin uusia yksityisiä suojelualueita 170, yhteensä 3064 ha.
- Metsäluonnon monimuotoisuuden suojelua on vahvistettu **lisäämällä METSO-ohjelman rahoitusta** vuodesta 2018 alkaen.
- **Luontomatkailun edellytyksiä on vahvistettu** suuntaamalla MH:lle lisärahoitusta 2018–2019.
- Valtioneuvoston asetus **vaelluskaloja** koskevista uusista rauhoitussäännöksistä sekä istutettavien lohikalojen eväleikkausvelvollisuudesta annettiin 1/2016.
- Kaupallisessa kalastuksessa otettiin 2017 alusta käyttöön uusi lakisääteinen **kiintiöjärjestelmä**.
- Iijoen, Oulujoen Montan, Kymijoen, Mustionjoen, Lieksanjoen ja Pielisjoen **pilottialueilla** on toteutettu monipuolisia toimenpiteitä valtion ja yritysten rahoituksella.

Loppukauden päätoimenpiteet:

- Luonnonsuojelulailla **rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyä** ja ennaltaehkäisyä koskevan lainsäädännön valmistelu aloitetaan 03/2018.
- Toteutetaan Iijoen **Raasakan kalatie**, **Saimaan järvilohen** kärkihanke ja innovatiivinen **Kalasydän-pilottihanke** (Kala-sydän Oy). Tehostetaan lohien ylisiirtoja Kemijoella ja käynnistetään lohien ja meritaimenen palautusistutusohjelma.

5. DIGITALISAATIO, KOKEILUT JA NORMIEN PURKAMINEN

vuonna
2025

Suomi on ottanut tuottavuusloikan julkisissa palveluissa ja yksityisellä sektorilla tarttumalla digitalisaation mahdollisuuksiin ja purkamalla turhaa sääntelyä ja byrokratiaa. Suomen ketterää uudistumista tuetaan luottamukseen, vuorovaikutukseen ja kokeilujen hyödyntämiseen perustuvalla johtamiskulttuurilla.

HALLITUSKAUDEN TAVOITTEET PAINOPISTEALUEELLE

Määrätietoisella johtamismallilla on kehitetty käyttäjälähtöiset, tuottavuutta ja tuloksellisuutta nostavat yhden luukun digitaaliset julkiset palvelut.

Julkinen päätöksenteko on innovatiivisesti mahdollistanut ja luonut Suomeen suotuisan toimintaympäristön digitaalisille palveluille ja teollisen internetin sovelluksille ja uusille liiketoimintamalleille.

Kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa on helpotettu merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla.

Johtamista ja toimeenpanoa on rohkeasti uudistettu vahvistamalla tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja avoimuutta sekä hyödyntämällä kokeiluja ja kansalaisten osallisuutta tukevia toimintatapoja.

KÄRKIHANKKEET

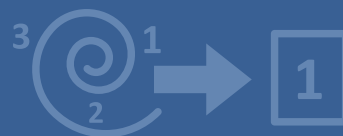
1 Digitalisoidaan julkiset palvelut

2 Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö

3 Sujuvoitetaan säädöksiä

4 Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri

5 Parannetaan johtamista ja toimeenpanoa

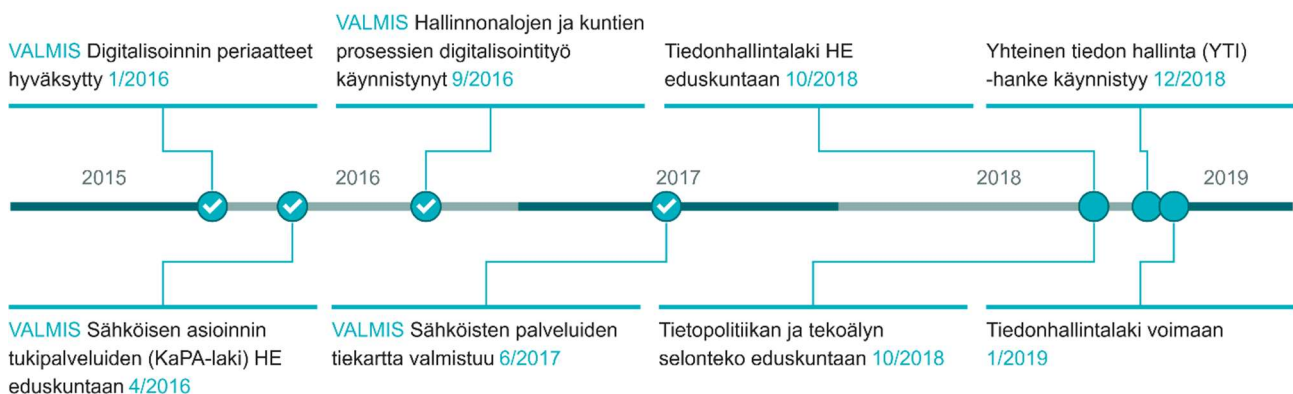

Kärkihanke 1: Digitalisoidaan julkiset palvelut

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Julkiset palvelut rakennetaan käyttäjälähtöisiksi ja ensisijaisesti digitaalisiksi toimintatapoja uudistamalla. Tämä on yksi avainkeinoista julkisen hallinnon tuottavuusloikassa. Digitalisaatio on hallituksen strategian läpileikkaava teema. Luodaan asiakaslähtöiset julkisia palveluita koskevat periaatteet. Sitoutetaan julkinen sektori automatisoimaan ja digitalisoimaan toimintatapansa.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Julkisia palveluja koskevat digitalisoinnin **periaatteet** on vahvistettu.
- Perustettu Valtiokonttoriin moniammatillinen palvelumuotoilun **digitiimi D9**.
- **Kansallisen palveluarkkitehtuurin (KaPa)** palvelut ovat käytössä ja käyttö laajenee.
- Sähköisen asioinnin **tukipalveluja koskeva lainsäädäntö** on hyväksytty eduskunnassa,
- **Digikuntakokeiluun** osallistuu kokeilijana tai sparraajana noin 40 kuntaa sekä kaksi maakuntaa.
- Kärkihankkeelle varatusta 100 M€:n määrärahalla on **rahoitettu strategisesti 16 merkittävää digihanketta**, kuten esimerkiksi kansallinen tulorekisteri ja hankintojen digitalisointi Suomi ja Viro perustaneet yhteisen instituutin kehittämään palveluväylän käyttämään X-Road -teknologiaa.
- Perustettu Digi arkeen -neuvottelukunta ja käynnissä AUTA-hanke, jossa on tehty ehdotus kansalaisten digituesta.
- Laadittiin **sähköisten palvelujen tiekartta 2017–2021**. Tiekartta valmistui 6/2017. Se sai laajan hyväksynnän.
- Syksyllä 2017 otettiin käyttöön **uusi Suomi.fi-verkkopalvelu**.

Loppukauden päätoimet:

- Hallitus antaa tietopolitiikasta ja tekoälystä selonteon eduskunnalle syysistuntokaudella 2018.
- **Sähköisen asioinnin ensisijaisuudesta** tehtyjä hallituksen linjauksia (hallituksen strategias-tunto tekoälystä ja tietopolitiikasta tammikuu 2018) toimeenpannaan.
- Valmistellaan uusi **tiedonhallintalaki**. HE annetaan syksyllä 2018 ja laki voimaan 1.1.2019.

- Pilotoidaan ja otetaan käyttöön valtion digihankkeiden koordinoimisen ja investointien **ohjaamisen uusi malli**.
- Robotiikan, analytiikan, tekoälyn ja muiden vastaavien keinojen avulla tapahtuvaan **valtionhallinnon tuottavuuden kehittämiseen** suunnataan vuonna 2018 enintään 10 M€ rahoitus.
- Vauhditetaan digitaalisten ekosysteemien kehkeytymistä ekosysteemifoorumimallilla. Elämän-tapahtumiin perustuvaa toimintamallia pilotoidaan.
- Viedään päätökseen digikuntakokeilut ja levitetään niiden tuloksia kuntiin.
- Kiinteistö- ja rakentamisalan digitalisaatiota vauhdittava KIRA-digi-uudistus sekä sähköinen asunto-osakerekisteriuudistus viedään päätökseen.
- Konseptoidaan ja pilotoidaan virtuaaliassistentti Auroraa ja jatketaan julkisen hallinnon teko-älykokonaisuuden valmistelua.

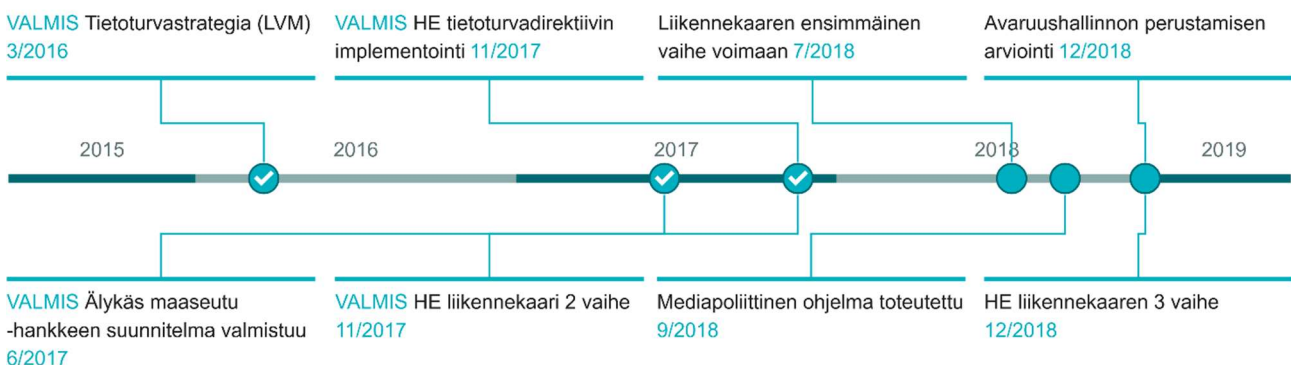
Kärkihanke 2:

Rakennetaan digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristö

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Tavoitteena on suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Kärkihankkeessa luodaan innovaatioiden ja palveluiden syntymistä tukeva säädös- ja muu toimintaympäristö. Hyödynnetään massadataa ja robotisaatiota uuden liiketoiminnan ja toimintatapojen luomiseksi. Varmistetaan tietoturva ja sen kilpailuetua kasvattavat mahdollisuudet.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Tietoturvastrategia** on vahvistettu ja sitä toimeenpannaan. Toimenpiteinä mm. verkko- ja tietoturvasääntelyn kehittäminen niin EU- kuin kansallisella tasolla. Sähköiseen tunnistamiseen liittyvää lainsäädäntöä on kehitetty.
- **Laki liikenteen palveluista** (liikennekaarihankkeen ensimmäinen vaihe), jossa edistetään digitalisaatiota ja avataan liikennemarkkinoita, on hyväksytty ja se tuli voimaan tietoja koskevalta osin 1.1.2018. Liikennemarkkinoiden avaamiseen liittyviltä osin laki tulee voimaan 1.7.2018. Liikkumispalveluita koskevat olennaiset tiedot avaava laki mahdollistaa saumattomat liikenteen palveluketjut sekä uudet liikenteen digitaaliset palvelut.
- **Liikennepalvelulain II-vaihe** annettiin eduskunnalle syksyllä 2017. Siinä jatketaan tiedon avaamista. Lailla uudistetaan myös liikenteen rekisterisääntelyä.
- **Kehittämissuunnitelma logistiikan** ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi.
- **Älykkäästä automaatiosta ja robotisaatiosta** on hyväksytty valtioneuvoston periaatepäätökset. Liikenne- ja viestintäministeriössä toimeenpannaan liikenteen automaation tiekarttaa vuosille 2017–2019.
- Toimet **massadatan ja omadatan** hyödyntämisessä ovat toteutuksessa valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti.
- Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan laaja **tietokartta** valmistunut. Se sisältää tiedot tietoaineistoista, tietolajeista ja luovutustavoista sekä luovutukseen liittyvistä lainsäädännön rajoitteista.
- **Satelliittinavigoinnin** tehokas hyödyntäminen Suomessa -toimenpideohjelma – 2017–2020 valmistunut.

Loppukauden päätoimet:

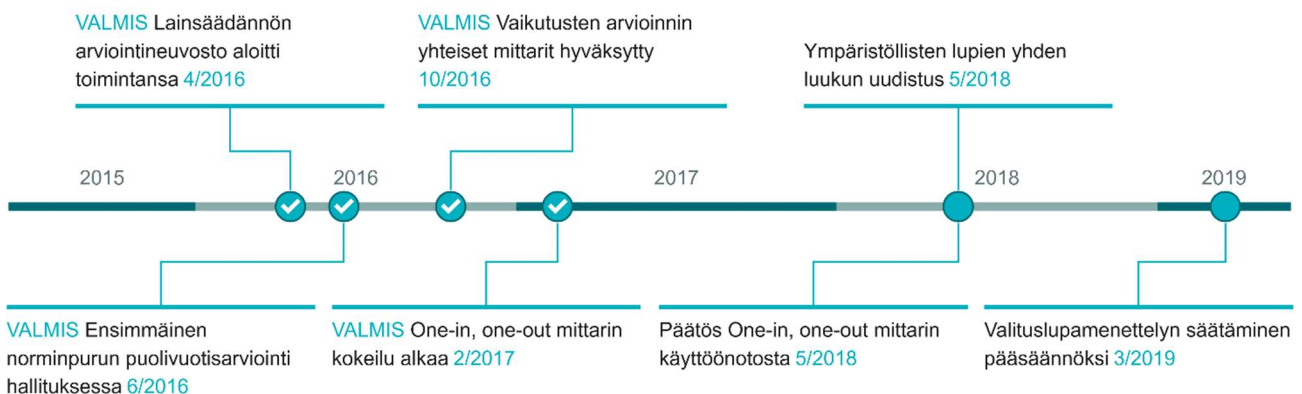
- Laaditaan **digitaalisen infrastruktuurin strategia**. Strategia sisältää Suomen laajakaistatavoitteen vuoteen 2025 asti. Strategiasta tulee teknologianeutraali, eli se koskee sekä kiinteää että langatonta laajakaistaa.
- Verkkokilpailun edistäminen ja eräiden **5G-taajuuksien toimitilujen myöntäminen**.
- Toteutetaan **Älykäs maaseutu -hanke**, jossa edistetään uusia digitalisaatiota hyödyntäviä toimintamalleja erityisesti maaseudulla.
- Suunnitellaan **Oulu-Helsinki -merikaapeli** ja valmistellaan asiasta toteuttamissuunnitelma rahoitusesityksineen.
- Edistetään **datataloutta** liikenteen voimavarana.
- Luodaan kehittämissuunnitelma **logistiikan ja kuljetussektorin** sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi.
- Valmistellaan **mediapoliittinen ohjelma** "Suomalaisen median monimuotoisuuden varmistaminen". Ohjelma sisältää selvityksen sekä muita suomalaisen median toimintaedellytyksiä parantavia lyhyemmän aikavälin toimia.
- Arvioidaan **avaruushallinnon** perustaminen erityisesti piensatelliittitoiminnan edistämiseksi.

Kärkihanke 3: Sujuvoitetaan säädöksiä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Tavoitteena on mahdollistava sääntely, turhien normien purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Helpotetaan kansalaisten arkea, parannetaan kilpailukykyä, edistetään markkinoille pääsyä ja digitalisaatiota.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- **Puoliväliriihen uusien avausten toteutuma 2/2018:**
 - Asumistukijärjestelmä on uudistettu.
 - Rakentamista ja kaavoitusta koskevia säädöksiä on uudistettu.
 - Teollisuuden jätteen hyötykäyttöä on edistetty.
 - Ulosottokaarta on uudistettu kannustinloukkujen purkamiseksi.
 - Julkishallinnon verkkolaskutusta on vauhditettu.
 - E-kuittien käyttöönottoa on edistetty.
 - Ammatillista koulutusta on uudistettu.
 - Alkoholilainsäädäntö on uudistettu.
 - Tietoyhteiskuntakaarta on muutettu.
 - Konkurssilainsäädännön tarkistamisen 1. vaihe on valmis.
 - Valituslupamenettely on otettu käyttöön ympäristönsuojelulainsäädännön alalla.
 - Start-up yrittäjien ja ulkomaisten asiantuntijoiden oleskeluluvat ja oleskelulupajärjestelmän kehittäminen: uudistus voimaan 1.4.2018.
 - Muiden uusien avausten etenemistilanne löytyy norminpurku.fi-sivuston tuloksista.
- **Lainsäädännön arviointineuvosto** on asetettu toimikaudeksi 15.4.2016–14.4.2019. Arviointineuvosto antoi 12 lausuntoa vuonna 2016 ja 26 lausuntoa vuonna 2017.
- **Yksi yhdestä -periaatetta** kokeiltiin MMM:n ja TEM:n toimialoilla vuoden 2017 aikana työaikalain uudistamisessa ja elintarvikelain kokonaisuudistuksessa.
- **Lupa- ja valitusprosesseihin** liittyvä palvelulupaus on vahvistettu vuonna 2017.

Loppukauden päätoimet:

Hallitus päätti kevään 2018 kehysriihessä käynnistää seuraavat uudet hankkeet:

I. Toimintatapojen uudistaminen ja hallinnon kehittäminen

- Kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön toimintatapojen uudistaminen (UM)
- Lunastuslain uudistaminen (OM)
- Julkisia kuulutuksia koskevan menettelyn uudistaminen (OM)
- Hallituksen esitysten laatimisoheiden uudistaminen (kansallinen liikkumavara EU-säädösten täytäntöönpanossa) (OM)
- Sisäisen turvallisuuden portaali perustetaan (SM)
- HE laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa (PLM)
- KEMERA-päätösten automatisointi (kestävän metsätalouden rahoitus) (MMM)
- Maatalousmaan kuivatustuki (MMM)
- Maataloustuotannon valvonnan kehittäminen (MMM)
- Vesiviljelyn luvitusjärjestelmä (MMM)
- Rakennusperinnön suojelua koskevan lainsäädännön muuttaminen (YM)
- Kuntayhteistyö kuntien rakennusjärjestysten kehittämiseksi (YM)
- Ympäristönsuojelulain ja vesilain lupamenettelyjen sähköistäminen (YM)
- Valmisteverotuksen ja autoverotuksen menettelylainsäädännön uudistaminen (VM)
- Tilastolainsäädännön kokonaistarkastelu (VM)
- Valtionavustuslain muutos (VM)
- Nimikirjalainsäädännön uudistaminen (VM)
- Kiinteistövarallisuuden luovutuslain muutos (VM)
- Koulutuskorvaukset (VM)
- Lisäksi: Päätetään yksi yhdestä -periaatteen pilottihankkeen mahdollisesta laajentamisesta 2–4 ministeriöön lainsäädännön arviointineuvoston suosituksen jälkeen (kaikki ministeriöt)

II. Kansalaisten arjen helpottaminen ja vapaaehtoistoiminnan edistäminen

- Päiväkodin ja kodin välinen yhteistyö (OKM)
- Ylioppilaskirjoitusten uusimiskertojen rajoitteiden poistaminen (OKM)
- Lukion ympärivuotisen haun mahdollistaminen (OKM)
- Mobiiliajokortti (selvitetään mahdollisuuksia ottaa käyttöön kansallisella tasolla) (LVM)
- Opiskelu työttömyysetuudella (TEM)
- Tavara-arpajaiset ja arvauskilpailut (arpajaislain muutos) (SM)
- Rahapelit ja rahapeliavustukset (asetusmuutokset) (SM)
- Järjestyksenvälvojat (siirytään ilmoitusmenettelyyn) (SM)
- Poliisi-ilmoitukset (sähköistäminen)(SM)
- Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmat (asetusmuutos)(SM)
- Maankäyttö- ja rakennuslain muutos (kuluttajille mahdollisuus valita itselle sopivin lämmitystapa) (YM)
- Sosiaalihuollon työtoimintoja koskevan lainsäädännön uudistus (STM)

- FIMEA/lääkkeiden haittavaikutusten raportointi- ja hallinnointijärjestelmän uudistaminen (STM)
- Lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) -muutosohjelmalla luodaan perhekeskustoimintamalli kaikkiin maakuntiin (STM)
- Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (STM)

III. Yritystoiminnan edistäminen

- Osakeyhtiön peruspääomavaatimuksen (2500 e) poistaminen (OM)
- Rakennuttajana toimivan henkilön tiedonantovelvollisuuden keventäminen (Verotusmenettelylaki 15 §) (VM)
- Ennakkoperintärekisterin julkisten tietojen julkaiseminen avoimena datana (VM)
- Tappioiden vähentäminen omistajanvaihdostilanteissa (VM)
- Öljynsuojamaksusta ja öljynjättemaksusta luopuminen (VM)
- Aktiiviviljelijämäärityksen helpottaminen (MMM)
- Eläinten merkinnät ja rekisteröinti (MMM)
- Kevennetään viestintäverkkojen ja -palvelujen varmistamista koskevia vaatimuksia radio-toiminnan harjoittajien osalta (LVM)
- Päivitetään Liikenneviraston maantielain (503/2006) nojalla antamat määräykset tienvarsi-mainonnasta ja -ilmoittelusta sekä johtojen ja kaapelien sijoittamisesta (LVM)
- Matkustaja-alusturvallisuudirektiivin muutosten kansallinen voimaansaattaminen ja eräitä muita muutoksia (LVM)
- Tilintarkastusrajojen nostaminen (TEM)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta (TEM)
- Työsuojeluviranomainen (aluehallintovirastot) on laajentanut sähköisen asioinnin palveluun työnantajille (STM)
- Rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmää koskevan lainsäädännön uudistaminen (YM)
- Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden jäteluonteen päättymisestä (YM)
- Hallitus tekee selvityksen siitä, kuinka nykyisiä lupakortti-käytäntöjä voidaan selkeyttää, kun kyse on toimialojen itsesääntelystä

IV. Robottiikan ja tekoälyn hyödyntäminen hallinnossa

- Robottiikan ja tekoälyn käyttö Maahanmuuttoviraston asiakaspalvelussa (SM)
- Muut Maahanmuuttoviraston UMA -hankkeessa kehitettävät robottiikka- ja tekoälyhankkeet (SM)

V. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan edistäminen

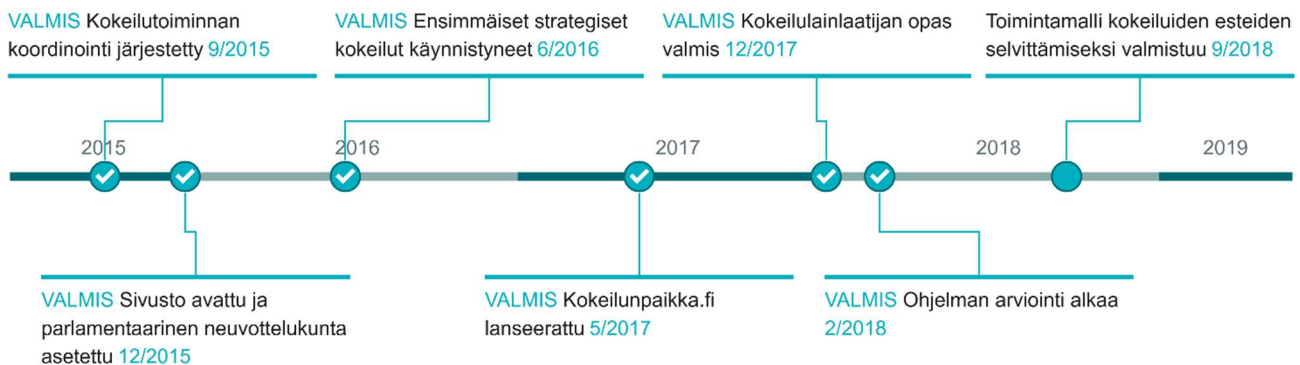
- Tutkimusrahoituksen hakemisen helpottaminen (OKM)
- Koulutusvastuita koskevan sääntelyn joustavoittaminen (OKM)
- Tutkintokoulutusta koskevan sääntelyn joustavoittaminen (OKM)
- Jatkuvan opiskelijavalinnan mahdollistaminen (OKM)

Kärkihanke 4: Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Kokeiluilla tavoitellaan innovatiivisia ratkaisuja, parannetaan palveluita, edistetään omatoimisuutta ja yrittäjyyttä sekä vahvistetaan alueellista ja paikallista päätöksentekoa ja yhteistyötä kansalaislähtöisiä toimintatapoja hyödyntäen.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Kokeiluja edistämään on valtioneuvoston kansliaan perustettu **kokeilutoiminto** ja asetettu **parlamentaarinen neuvottelukunta**.
- Useita laajoja **strategisia kokeiluja** on käynnissä, mm. perustulokokeilu, valinnanvapauskokeilu, digikuntakokeilu ja kielikokeilujen käynnistäminen etenee.
- **Kokeilunpaikka.fi**- alusta on otettu käyttöön.
- **Motiva-yhteistyö** Kokeilun paikka -alustan vakiinnuttamiseksi käynnistynyt.
- Mikrorahoituksella on toteutettu **pienkokeiluja kiertotalousteemasta**. Osa kokeiluista on skaalautumassa muiden rahoitusvälineiden tuella.
- **Kokeileva Suomi -kiertue** toteutettiin yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa 2016–2017.
- **Kokeilulainlaatijan** opas on laadittu ja julkaistaan Finlexissä.

Loppukauden päätoimet:

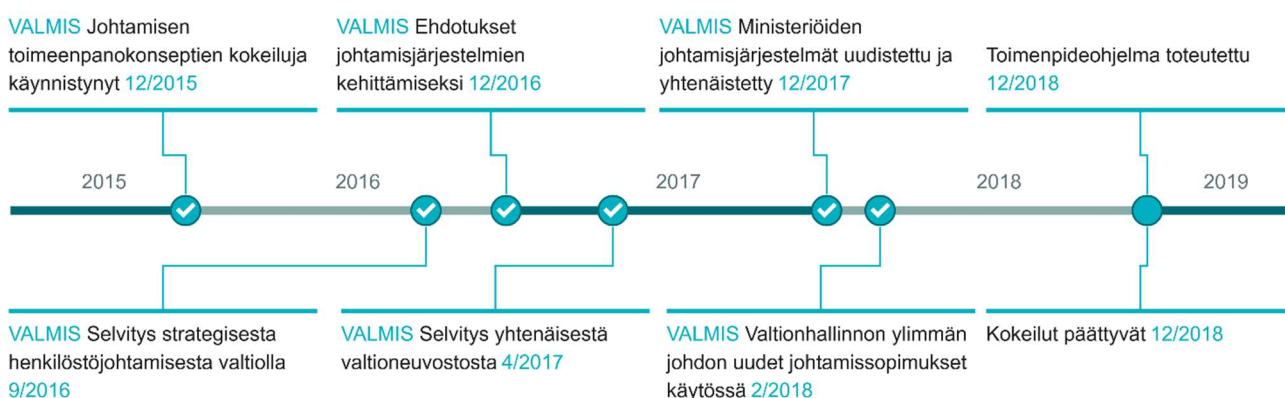
- Käynnistetään **tekoälyyn ja työllisyyteen** liittyviä pienkokeiluja.
- **Toimintamalli kokeiluiden esteiden selvittämiseksi** valmistuu. Valmistellaan ehdotus toimintamalleista, joilla voidaan tukea kokeiluiden toteuttamista horisontaalisissa ja tulkinnanvaraisissa kysymyksissä.

Kärkihanke 5: Parannetaan johtamista ja toimeenpanoa

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Valtioneuvoston ja valtionhallinnon johtamisprosessit sovitetaan yhteen strategisen hallitustyöskentelyn kanssa. Vahvistetaan hallinnonalojen rajat ylittävää, tietoon perustuvaa johtamista ja toimeenpanoa.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Valtioneuvoston kehittämistyöryhmän (Tiitisen työryhmä) selvitys valmistunut 4/2017 (**Yhtenäinen valtioneuvosto** syntyy yhteistyöllä ja yhtenäisillä toimintatavoilla).
- Valtiokonttorin toteuttama selvitys **valtion HR-johtamisesta** valmistunut 9/2016 Tiitisen työryhmän, Valtiokonttorin toteuttaman HR-selvityksen ja kärkihankkeen muiden toimenpiteiden tuottamien tietojen pohjalta tehty linjaukset (Toimintatapojen ministeriryhmä/TOTA 11.12.2017) kärkihankkeen etenemisestä.
- **Strategisen henkilöjohtamisen** vahvistamiseksi valtiovarainministeriön on perustettu uusi hallintopolitiikan alivaltiosihteerin virka ja Valtionhallinnon kehittämisosastolla on aloittanut vuoden 2018 alusta toimintansa uusi henkilöstöpolitiikkayksikkö
- **Ministeriöiden johtamisjärjestelmien** kehittämisen hankeryhmän ehdotukset valmistuivat 12/2016. HAUS on toteuttanut ministeriöiden yhteisen johtoryhmävalmennuksen.
- Valtionhallinnon ylimmän virkamiesjohdon **johtamissopimusmalli** ja -menettelyt luotu. Luotu malli kansliapäälliköiden johtamiskeskustelujen pohjaksi.
- Virastojen palvelulupausten toimeenpano käynnissä.
- Työ 2.0 -hanke on valmistellut työkaluja, käytännön malleja ja parhaita käytäntöjä valtionhallinnon työntekeksen tapojen uudistamiseen ja työympäristöjen kehittämiseen.

Loppukauden päätoimet:

- Toimeenpannaan TOTA-ministeriryhmän linjaukset 12/17 kärkihankkeen etenemisestä. Luodaan toimintamalli, jossa ministeriöt vastaavat **HR-asioiden strategisten linjausten toimeenpanosta** hallinnonaloillaan. Perustetaan uusi poikkihallinnollinen HR-johtoryhmä hallintopolitiikan alivaltiosihteerin tueksi.
- **Ylimmän johdon** johtamisosaamista ja poikkihallinnollista näkemystä arvioiva ryhmä käynnistetään kokeiluluontoisena 2018.
- **Tiedolla johtamisen** analyysi- ja raportointipalvelu aukeaa vuoden 2018 aikana.
- Valtioneuvoston toimintaedellytysten parantamiseksi jatko selvitetään vaalikauden aikana edellytykset ja tarpeet **valtioneuvoston yhtenäisen viestinnän** kehittämiseksi.
- **Valtioneuvoston ohjesääntöön** lisättiin säädös kansliapäällikön tehtävästä sovittaa yhteen ministeriönsä toimintaa muiden ministeriöiden kanssa. Lisäksi valtioneuvoston yleisistunto voi pääministerin esityksestä asettaa hankkeen tai toimielimen laajojen poikkihallinnollisten asioiden valmisteluun. Komiteaan rinnastuvien ja mm. parlamentaaristen työryhmien asettaminen yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa on säädetty yleisistunnon toimivaltaan (Muutos VNOS 3 § 21 kohtaan).

6. REFORMIT

HALLITUSKAUDEN TAVOITE

Hallitus vahvistaa julkisen talouden kestävyttä seuraavilla rakenteellisilla uudistuksilla. Tehtävillä ratkaisulla on tavoitteena vähintään 4 miljardin euron taloudelliset vaikutukset. Ennen lakiesitysten antamista ja toimeenpanoa uudistuksilla tavoitellut kestävyysvajevaikutukset arvioidaan.

vähintään
4 mrd. €
vaikutukset

REFORMIT

1 Sosiaali - ja terveydenhuollon uudistus

2 JTS-miljardi, eli kuntien, maakuntien ja koko julkisen sektorin kustannusten karsiminen

3 Tulevaisuuden kunta

4 Maakuntaudistus

5 Keskushallinnon uudistus

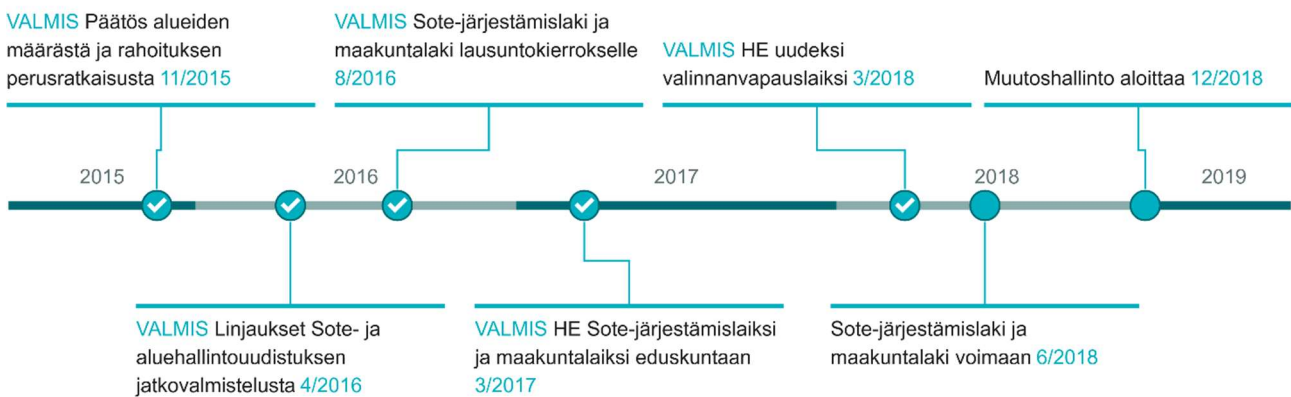
Reformi 1:

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko

Tavoitteena on julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun kokoaminen kuntaa suuremmille itsehallintoalueille (maakunnille). Uudistuksessa toteutetaan palvelujen horisontaalinen ja vertikaalinen integraatio. Tavoitteena on näin ihmisen hyvinvoinnin ja terveyden kannalta tärkeä palveluketjujen saumaton kokonaisuus. Uudistuksella kavennetaan väestön hyvinvointi- ja terveys-eroja ja saadaan toiminnan kustannukset hallintaan.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- **HE SOTE- ja maakuntauudistuksesta** on annettu. Säädetäväksi esitetään maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannpanolaki. Esitys sisältää ehdotukset laiksi maakuntien rahoituksesta sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi.
- **Valtakunnallisten ICT-palvelukeskusten** valmistelu on alkanut. Maakuntien ICT-palveluiden tuottamista kootaan valtakunnalliseen ICT-palvelukeskukseen tai kilpailutetaan valtakunnallisen yhteishankintayksikön kautta. ICT-palveluiden tuotantoa voidaan myös hoitaa maakuntien yhteistyönä tai maakuntien ja kuntien välisenä yhteistyönä.
- **HE valinnanvapauslaista** annettiin 3/2018. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vaiheittain 2020–2022.

Loppukauden päätoimet:

- Kehysriihessä 2018 hallitus sitoutui turvaamaan SOTE- ja maakuntauudistuksen rahoituksen riittävyyden ja uudistuksen sujuvan alun.
- **SOTE-järjestämislaki ja maakuntalaki** on tarkoitettu tulevan voimaan 6/2018.
- **Järjestämisvastuu** siirtyy maakunnille 1/2020.

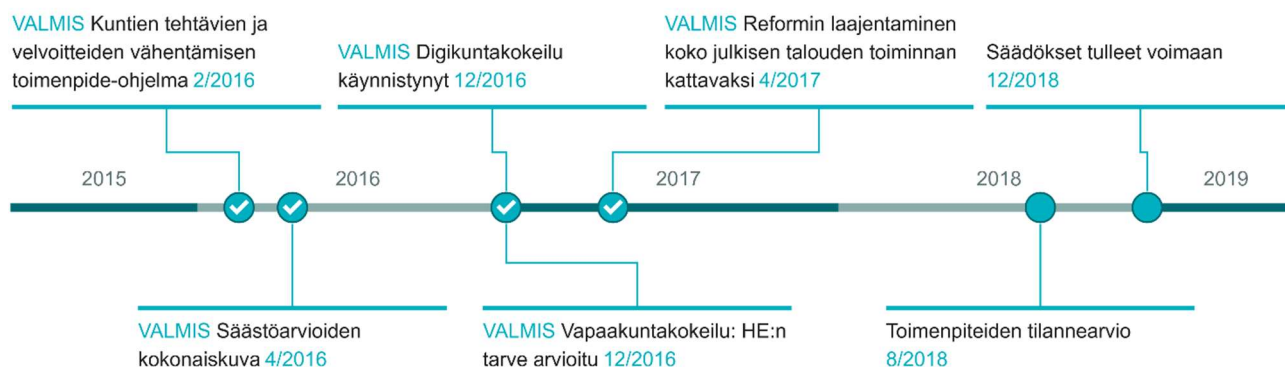
Reformi 2:

JTS-miljardi eli kuntien, maakuntien ja koko julkisen sektorin kustannusten karsiminen

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Tavoitteena on vähentää kuntien, maakuntien ja koko julkisen sektorin kustannuksia yhteensä 1 miljardilla eurolla.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen** toimenpide-ohjelma on valmistunut.
 - **Digikuntakokeilu** käynnistyi ja sen säästö- ja tuottavuusselvitys valmistui.
 - Kuntien rakennuskannan kehitys- ja säästöpotentiaaliselvitys valmistunut 2/2018
 - Hallitus on uudistanut ja laajentanut reformin kattamaan koko julkisen talouden toiminnan. Reformi ulottuu vuoteen 2029 saakka. Jatkovalmistelu tehdään seuraavien teemojen pohjalta:
 - Kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen (säästöpotentiaaliarvio 340 milj. euroa)
 - Kuntien käyttötalouden menojen, digitalisaation ja tilakustannuksien kannustinjärjestelmät (300 miljoonaa euroa)
 - Valtion toiminnan digitalisaation ja tuottavuuden kehittäminen sekä yleiset tuottavuussäästöt (250 miljoonaa euroa). PLM:n, OM:n ja SM:n vuotuinen tuottavuustavoite 0,3 prosenttia ja muiden hallinnonalojen 0,5 prosenttia.
 - Valtion tilaohjelman jatkaminen (50 miljoonaa euroa)
- Yhteensä 940 miljoonaa euroa

Loppukauden päätoimet:

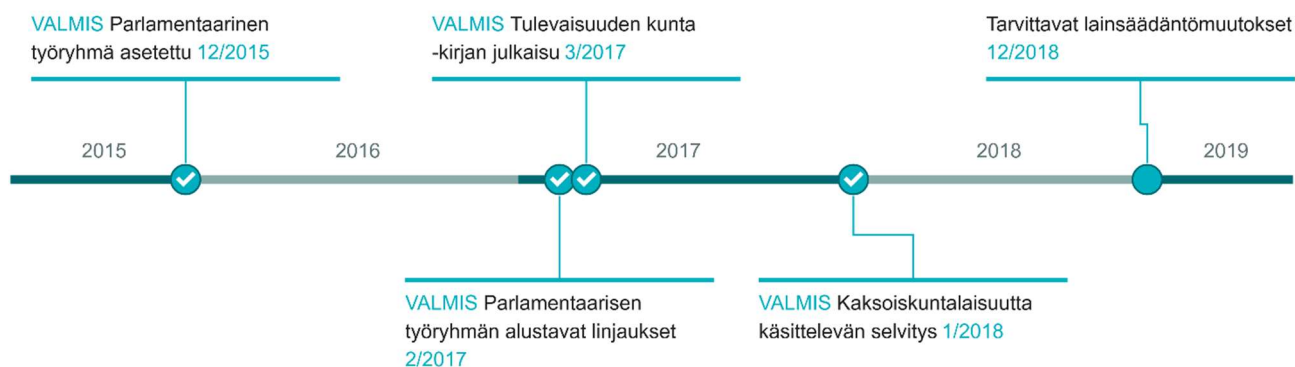
- Kuntien kannustinjärjestelmiä koskevat hallituksen esitykset annetaan syksyllä 2018.
- Päädettyt linjaukset toimeenpannaan mahdollisimman nopeasti. Hallitus seuraa tarkasti toimenpiteiden valmistelua. Seuraava arvio 8/2018.
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsimista koskevat **säädösmuutokset** voimaan viimeistään 12/2018.

Reformi 3: Tulevaisuuden kunta

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Tavoitteena on määrittää kuntien rooli, asemaja tehtävät sekä suhdetta perustettaviin maakuntiin. Tavoitteena on myös uudistaa peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmä.

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- Parlamentaarinen työryhmä julkisti väliraportin **tulevaisuuden kunnan skenaarioista ja visi-oista 2030** (2/2017).
- Tampereen yliopiston, Suomen Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön yhteistyönä toteutettu Tulevaisuuden kunta -kirja julkaistu 3/2017.
- Selvitys kaksoiskuntalaisuudesta toteutettiin.

Loppukauden päätoimet:

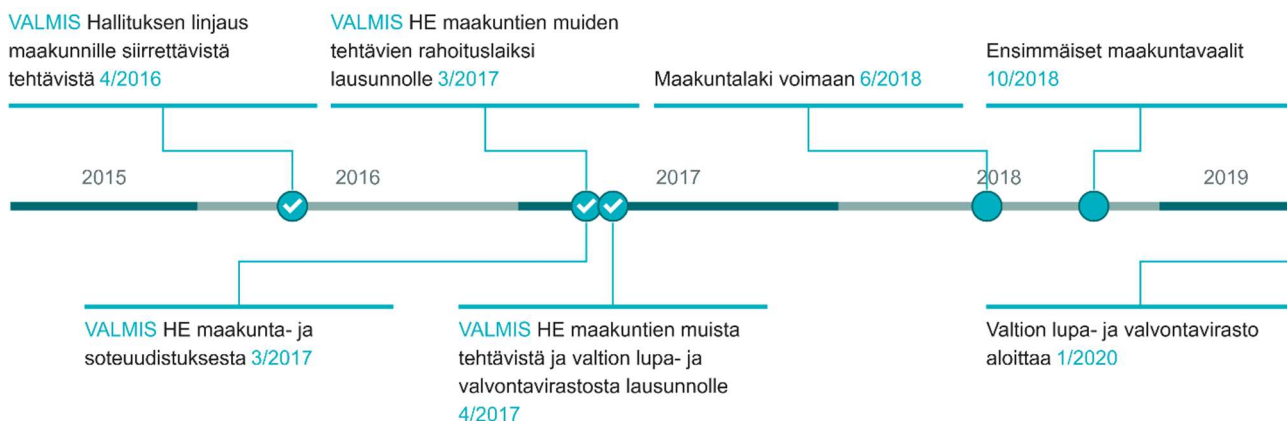
- Parlamentaarinen työryhmä jatkaa työtään (arvioi kenttäpalautteen, tekee loppuraportin ja kartoittaa lainsäädännön muutostarpeet).
- Tarvittavat **lainsäädäntömuutokset** annetaan eduskunnalle 2018.

Reformi 4: Maakuntauudistus

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Tavoitteena on, että valtion aluehallinto ja maakuntahallinto sovitetaan yhteen ja yksinkertaistetaan julkisen aluehallinnon järjestämistä (valtio, alueet ja kunnat).

Kärkihankkeen etapit:

18.4.2018

Saavutukset:

- HE maakunta- ja soteuudistuksesta annettu eduskunnalle 3/2017.
- HE maakuntien muiden tehtävien **rahoituslaiksi** on annettu eduskunnalle.
- HE maakuntien **muista tehtävistä ja valtion lupa- ja valvontavirastosta** on annettu eduskunnalle.
- Maakuntien **esivalmistelu** käynnissä.

Loppukauden päätoimet:

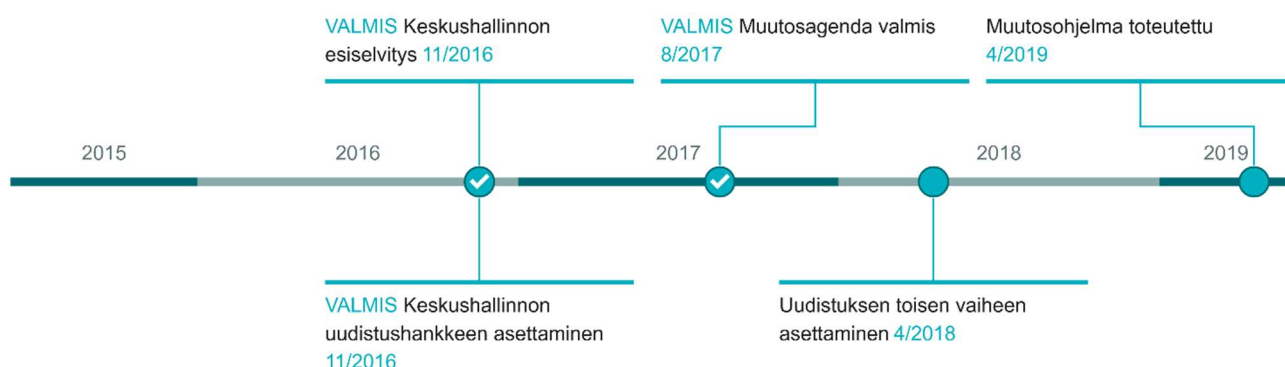
- Kehysriihessä 2018 hallitus päätti lisätä SOTE- ja maakuntauudistuksen rahoitusta turvaamaan maakuntien rahoituksen riittävyyden ja uudistuksen sujuvan alun.
- **Maakuntalaki** tulee voimaan kesällä 2018.
- Maakuntien **väliaikaishallinto** aloittaa kesällä 2018.
- Ensimmäiset **maakuntavaalit** järjestetään 10/2018.
- **Maakuntavaltuustot** aloittavat 1.1.2019.
- Maakunnan **tehtävien järjestämisvastuu** siirtyy maakunnalle 1.1.2020.
- Valtion **lupa- ja valvontavirasto** aloittaa 1.1.2020.

Reformi 5: Keskushallinnon uudistus

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Tavoitteena on keskushallinto, jonka rakenne, ohjaus ja johtamisjärjestelmät ovat selkeät, jolla on kyky muutokseen ja riskienhallintaan ja jonka palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja ensisijaisesti sähköisiä. Kokonaisuuden hallinta hallinnolliset sektorirajat ylittäen. Painopisteenä on toiminnallisesti yhtenäisen valtioneuvoston ja sen toimintatapojen sekä hallinnonalarajat ylittävien kokonaisuuksien ja digitalisoinnin hyödyntämisen ja sen mahdollistaman toiminnan uudistumisen johtamisen kehittäminen.

Kärkihankkeen etapit:

Saavutukset:

18.4.2018

- **Keskushallinnon esiselvitys 11/2016**
- **Keskushallinnon uudistushanke** on asetettu 11/2016. Muutosagendan muodostaminen on käynnistynyt. **Muutosohjelma** kokoaa yhteen erityisesti sote- ja maakuntauudistuksessa sekä digitalisaation ja johtamisen kärkihankkeissa tehtyä kehittämistyötä.

Loppukauden päätoimet:

- **Muutosohjelma** toteutetaan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ministeriöiden ja virastojen kanssa. Muutosohjelman toinen vaihe käynnistyy 4/2018 ja uudistus toteutetaan hallituskauden loppuun mennessä.
- Uudistusta viedään eteenpäin tiiviissä yhteistyössä johtamisen ja toimeenpanon parantamisen sekä julkisen palveluiden digitalisaation kärkihankkeiden ja maakunta- ja soteuudistuksen kanssa. Uudistuksessa kiinnitetään erityistä huomiota **poikkihallinnollisen toimeenpanon** vahvistamiseen

Hanke 1: Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

- Hyväksytty 6/2016.

Hanke 2: Kansainvälisen kestävä kehityksen toimintaohjelman kansallinen suunnitelma

- Valtioneuvoston selonteko kestävä kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta hyväksytty 2/2017.

Hanke 3: Suomen kehityspoliittinen linjaus, ml. tavoitteiden yhtymäkohdat maailmanlaajuiseen kestävä kehityksen ohjelmaan

- Valtioneuvoston selonteko: Suomen kehityspoliittikka hyväksytty 2/2016.

Hanke 4: Puolustusselonteko

- Hyväksytty 2/2017.

Hanke 5: Puolustusvoimien strategiset suorituskykyhankkeet toteutetaan

- Merivoimien taistelualusten korvaamisen hanke: käynnistetty 2015. Alushankinta ja taistelujärjestelmähankinta tehdään erikseen. Investointipäätökset tehdään 2018.
- Hornet-kaluston suorituskyvyn korvaamisen hanke: käynnistetty 2015, tarjouspyynnöt lähetetään 4/2018. Investointipäätös tehdään seuraavalla hallituskaudella 2021.

Hanke 6: Arktisen strategian päivitys

- Hallituksen linjaus päivityksen painopistealueista hyväksytty 9/2016. Strategian päivityksen toimenpidesuunnitelma valmis 3/2017.

Hanke 7: Kyberturvallisuus kansalaisten arjen ja yritysten kasvun takaajana

- VN TEAS Suomen kyberturvallisuuden nykytila, tavoitetila ja toimenpiteet valmis 2/2017.
- Kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelma vuosille 2017–2020 valmis 4/2017.

Hanke 8: Ulkomaan- ja tietoliikennetiedustelun toimivaltuuksien säädösperustan luominen

- HE siviilitiedustelulainsäädännöksi annettu eduskunnalle 1/2018.
- HE laiksi sotilastiedustelusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettu 1/2018.

Hanke 9: Oikeudenhoidon uudistamisohjelman toimeenpano mm. käräjäoikeuksien rakenneuudistus, korkeimpien oikeuksien yhdistäminen, tuomioistuinvirasto

- Käräjäoikeusuudistusta koskeva laki hyväksytty 11/2017. Uudistus tulee voimaan 1/2019.
- Tuomioistuinvirastoa koskeva hanke asetettu 1/2018. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa kevätistunto-kaudella 2018. Hanke valmis 6/2020.

Hanke 10: Hallituksen tulevaisuusselonteko

- Selonteon ensimmäinen osa hyväksytty 6/2017. Toinen osa valmis 2018.

Hanke 11: Sisäisen turvallisuuden selonteko

- Hyväksytty 5/2016.

Liite 1: Puoliväliriihen uudet avaukset

OSAAMINEN, KASVU JA TYÖLLISYYS

1. Työllisyyspaketissa välittömiä ja pidemmän aikavälin vaikuttavia toimia

Ministerit Lindström ja Lintilä

Hallituksen puoliväliriihessä päivitetyn työllisyyspaketin keskeisiä toimista on toteutettu mm. positiivisen rakennemuutoksen tukemisen toimenpiteitä, työllistämistä tukevia kokeiluja sekä palkkatuen kohdentamista entistä enemmän yrityksiin ja vaikeasti työllistyyiin. YEL -yrittäjien sairauspäivärahan omavastuu-aika on lyhennetty yhteen arkipäivään. Myös nollatuntisopimusten reiluista pelisäännöistä on sovittu.

Vielä tällä hallituskaudella on tarkoitus toteuttaa muun muassa maakunnallisen kasvupalveluun liittyvät uudistukset ja työvoimapolitiikan riittävien resurssien turvaaminen. Lisäksi työttömyysturvan seuraamusjärjestelmään valmistellaan muutoksia, jotka korostavat aktiivista työnhakua ja edistävät työvoiman alueellista liikkuvuutta. On myös tarkoitus arvioida palkkatuen rahoitusvaihtoehdot vuoden 2019 alusta, tavoitteena jatkaa rahoitusta työttömyysetuusmäärärahoista. Työllisyyspaketti päivitettiin kevään 2018 kehysriihessä (ks. Työllisyyden ja kilpailukyvyn kärkihankkeet).

2. Yrittäjyyspaketin päivitys

Ministerit Lindström ja Lintilä

Yrittäjyyspaketti sisältää useita yrittäjyyden esteitä poistavia ja yrittäjyyteen kannustavia toimenpiteitä. Työttömillä on nykyisin mahdollisuus kokeilla yritystoimintaa neljän kuukauden ajan saaden samanaikaisesti työttömyysetuutta. Yrittäjästä työnantajaksi palvelulla kehitetään ensisijaisesti ensimmäistä työntekijäänsä palkkaavien yksinyrittäjien työnantajataitoja ja rekrytointiosaamista. Palvelun pilotointi jatkuu 31.12.2018 saakka.

Yrittäjyyspakettia päivitetään rullaavasti. TEM kutsui 16.2.2018 selvityshenkilöt selvittämään yrittäjyyspolitiikan ja sen eri osa-alueiden vahvistamis- ja koordinoitintarpeita sekä laatimaan ehdotuksen hallituskausien yli ulottuvaksi yrittäjyyden edistämisen strategiseksi toimenpideohjelmaksi 30.6.2018 mennessä.

3. Business Finland -uudistuksella vauhtia yritysten vientiin

Ministerit Lintilä ja Virolainen

Laki Business Finlandista tuli voimaan ja uusi toiminto käynnistyi 1.1.2018. Tekes muuttui innovaatorahoituskeskus Business Finlandiksi ja Finpro Oy Business Finland Oy:ksi. Uusi Business Finland tehostaa yrityspalveluiden toimintaa. Jatkossa yritykset saavat yhdestä pisteestä kaikki palvelut liittyen kansainvälistymiseen, innovaatorahoitukseen, kansainvälisiin investointeihin ja matkailuun. Yksi toimija huomioi paremmin yritysten uudistumisen, kasvun ja kansainvälistymisen koko elinkaarren sekä purkaa päällekkäisyyksiä. Tavoitteena on, että yhtenäinen palveluketju ei katkea missään vaiheessa tuotteiden, palveluiden ja liiketoimintamallien kehityksestä markkinoille viemiseen. Uudistus myös kohdentaa henkilöresursseja asiakasrajapintaan sekä ulkomaantoimintoihin.

4. Nopeaa kasvua ja työllisyyttä Matkailu 4.0 -hankkeesta

Ministerit Lintilä, Tiilikainen, Lindström ja Grahn-Laasonen

Matkailu 4.0 -ohjelma sisältää muun muassa Visit Finlandin (osa Business Finlandia) määrärahojen tasokorotuksen sekä toimenpiteitä matkailuyritysten digiosaamisen vahvistamiseksi ja matkailun ympärivuotisuuden lisäämiseksi. Myös luontomatkailun edellytyksiä vahvistetaan. Ohjelma taustaselvitykset valmistuivat vuoden 2017 lopussa, ja hankkeen toteutus alkoi vuoden 2018 alussa.

5. Kiertotalouteen vauhtia sekä innovatiiviset julkiset hankinnat käyttöön

Ministerit Tiilikainen ja Lintilä

Kiertotalouden toimenpideohjelma julkistettiin lokakuussa 2017. Toimenpideohjelmassa esitetään ne konkreettiset toimenpiteet, joilla hallitus ja Sitra edistävät kiertotalouden toteutumista. Kiertotalouden toimenpideohjelman kolme kärkeä ovat kiertotalouden kokeilu- ja testialustat, kestävät ja innovatiiviset julkiset hankinnat sekä uusien tuote- ja palveluinnovaatioiden tukeminen. Ohjelman toteutus on käynnissä ja mm. kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus (KEINO) käynnistyi 1.3.2018.

6. Talent Boost -ohjelma hakee kasvua kansainvälisten osaajien avulla

Ministerit Lintilä, Lindström, Grahn-Laasonen, Virolainen

Hallitus päätti käynnistää puoliväliriihessä Talent Boost-ohjelman yhteen sovittamaan elinkeino-, innovaatio-, työllisyys-, koulutus-, ja maahanmuuttopolitiikkaa kasvua tukevaksi kokonaisuudeksi. Toimenpideohjelma hyväksyttiin kilpailukyvyn aliministeriryhmässä 24.1.2018. Toimenpideohjelman avulla houkutellaan kansainvälisiä osaajia maakuvaviestinnän tehostamisella, kohdennettujen ohjelmien ja rekrytointitapahtumien avulla sekä vahvistetaan kansainvälisten osaajien ja yritysten kohtaamista.

Ohjelman valmistelu yhteen sovitetaan hallituksen maahanmuuttopoliittisen ohjelman valmistelun, OKM:n korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymislinjausten sekä Tutkimus- ja innovaatio-neuvoston visio- ja tiekartan kanssa.

7. Elinkeinotukien tarkastelu

Ministeri Lintilä

Yritystukien uudistamista tarkastelleen parlamentaarisen työryhmän loppuraportti valmistui 5.4.2018. Työryhmä kävi läpi Suomen yritystuet ja pääsi yksimielisyyteen kriteereistä, joilla tukia voidaan arvioida. Työryhmä ehdottaa myös yritystukien taloustieteellisen vaikutusarvioinnin sekä pitkäjänteisen sidosryhmävuoropuhelun kehittämistä.

8. Tutkimus- ja innovaatiouudistuksella kasvun eväitä

Ministerit Lintilä ja Grahn-Laasonen

Lippulaivaohjelman tavoitteena on vahvistaa korkeatasoisen tutkimuksen ja vaikuttavuuden osaamiskeskittymiä niiden laadun ja vaikuttavuuden nostamiseksi entistä korkeammalle tasolle. Lippulaivassa yhdistyvät korkeatasoinen tutkimus, taloudellista kasvua tukeva ja/tai muu merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttavuus, vahva yhteistyö elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa, muuntautumiskyky sekä isäntäorganisaation tai isäntäorganisaatioiden vahva sitoutuminen. Lippu-

laiva on laadukkaasti, joustavasti ja vaikuttavasti toimiva osaamiskeskittymä, jossa on samanaikaisesti meneillään useita eri hankkeita ja muita toimintoja. Toimintakauden aikana lippulaivat kehittyvät merkittävästi ja pystyvät samalla muuntautumaan omaa toimintaansa systemaattisesti uudistaen ja laajentaen.

Lippulaivaohjelmahakuja rahoitetaan 25 miljoonalla eurolla vuonna 2018 ja 25 miljoonalla eurolla vuonna 2019. Hakijana voi toimia yliopisto tai valtion tutkimuslaitos tai niiden muodostama konsortio. Rahoitettavat lippulaivat tullaan valitsemaan sekä erinomaisen tieteellisen tason että merkittävän vaikuttavuuden perusteella kahdeksan vuoden rahoituskauden ajaksi. Lippulaivojen isäntäorganisaatioiden tulee merkittävästi kohdentaa resurssejaan sekä kasvattaa panostustaan lippulaivan toimintaan rahoituskauden aikana. Lisäksi lippulaivalla tulee olla merkittävästi kansallista ja kansainvälistä kilpailua tutkimusrahoitusta ja sen toiminnan kehittämistä tukevat myös esim. yrityksiltä, julkiselta sektorilta tai kansalaisjärjestöiltä työhön osoitetut resurssit.

Business Finland käynnistää vuoden 2018 aikana Kasvumoottorimallin toimeenpanon. Kasvumoottorit ovat uusi toimintamalli yritysvaltioiden liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen. Tavoitteena on synnyttää Suomeen miljardiluokan liiketoimintaekosysteemejä, jotka kehittävät ratkaisuja globaaleihin markkinamurroksiin. Toimintamalli perustuu erikokoisten yritysten sekä muiden avaintoimijoiden (korkeakoulut, tutkimuslaitokset, ministeriöt, kaupungit, jne.) yhdessä tunnistaman vision toimeenpanoon. Kasvumoottorit lisäävät samalla Suomen vetovoimaisuutta tulevaisuuden huippuosaajille ja ulkomaisille investoinneille. Kasvumoottoreita voisi käynnistyä 5–10 kappaletta.

Kasvumoottoreita tuetaan sekä Business Finlandin avustus- lainarahoituksella että hallituksen puoliväliin yhteydessä myöntämällä palautuvalla pääomarahoituksella. Kasvumoottorien pääomarahoitukseen myönnettiin yhteensä 60 M€ vuosille 2018–2019. Pääomalainarahoitus on tarkoitus käyttää tukihakemusmenettelyllä toteutettavana käynnistystukena tai julkisten hankintojen kautta toteutettavalla kilpailutusmenettelyllä. Käynnistystuella voidaan varmistaa, että lupaavat ideat saadaan kehitettyä yksityistä rahoitusta kiinnostavalle tasolle.

9. Luovaa taloutta vahvistetaan

Ministerit Terho, Lintilä, Mattila

Hallitus päätti puolivälin tarkistuksessaan ottaa luovat alat osaksi yrittäjyys- ja työllisyyspaketteja sekä niihin kuuluvia kasvun ja kansainvälistymisen tukimuotoja toteuttaen "Luova talous ja aineettomat arvot" -työryhmän ehdotuksia. Tavoitteena on parantaa luovien alojen toimintaedellytyksiä, lisätä yhteistyötä ja verkostoitumista sekä vahvistaa muiden alojen kilpailukykyä.

Osana Business Finlandin käynnistämistoimintaa Tekesin ja Finpron luovien alojen johtoryhmä valmistelee luoviin aloihin ja aineettomaan arvon luomiseen keskittyvää kasvuohjelmaa. Luovan osaamisen hyödyntäminen ollaan myös määrittämässä Business Finlandin kasvuohjelmia yhdistäväksi horisontaaliksi teemaksi.

OKM käynnisti vuonna 2017 visuaalisen taiteen alan välittäjäportaon kehittämishankkeen. Vuoden 2018 kehittämis- ja kokeiluhankkeiden (K&K) valtionavustusten pääteema on luova työ ja tuotanto.

K&K -hankkeissa on varattu 760 000 euroa luovan työn ja tuotannon hankeavustuksiin, joilla pyritään vahvistamaan välittäjätoimintaa.

Teosto, valtiovarainministeriö ja verohallinto ovat selvittäneet edellytyksiä, joilla tekijänoikeudet voidaan siirtää tekijän yritykselle sekä siitä aiheutuvia veroseuraamuksia. Tavoitteena on, että uudet ohjeet tekijänoikeuksien siirtämisestä saadaan käyttöön vuoden 2018 alkupuolella.

10. Lukiokoulutukselle vetovoimaa uudistuksella

Ministeri Grahn-Laasonen

Syksyllä 2017 käynnistetyn lukiouudistuksen tavoitteena on lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä jatko-opintokelpoisuuden ja -kykyisyyden tuottavana koulutusmuotona. Hallituksen esitys uudeksi lukiolaiksi annettiin eduskunnalle huhtikuussa 2018.

11. Tekoälyohjelma

Ministeri Lintilä

Tekoälytyöryhmä esitteli ensimmäisen väliraporttinsa (10/2017) ja siinä kahdeksan avainta, joilla Suomi viedään tekoälyaikaan. Raportti taustoitti sitä, mitkä ovat Suomen vahvuudet ja heikkoudet tekoälyn hyödyntämisessä. Samalla raportissa esitetään myös toimenpide-ehdotukset siitä, mihin jatkossa on hyvä panostaa. Toimenpidesuosituksia tekoälyn vaikutuksista tulevaisuuden työhön ja sen heijastusvaikutukset yhteiskuntaan julkaistaan elokuussa 2018. Tekoälyohjausryhmän toimikausi kestää nykyisen hallituskauden loppuun. Loppuraportti valmistuu huhtikuussa 2019.

Hallitus päätti tammikuun lopussa pidetyssä tekoälyyn keskittyneessä strategiaistunnossaan valmistella selonteon tekoälystä ja tietopolitiikasta. Hallituksen tavoitteena on, että Suomesta kehittyy edelläkävijä tekoälyn soveltamisessa ja tietopolitiikassa. Syksyllä 2018 eduskunnalle annettavan selonteon teemoina ovat muun muassa tietopolitiikan määrittäminen, tekoälyn hyödyntäminen laajasti, tekoäläjän osaamistarpeet sekä alusta- ja datatalous. Selontekoa valmistellaan työotsikolla ”Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella”.

12. Kestävän kaupunkikehityksen ohjelma

Ministeri Tiilikainen

Kestävän kaupunkikehityksen ohjelman tavoitteena on edistää integroivaa kaupunkikehittämistä, pääpainona ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestävät ratkaisut ja niihin tukeutuvan kasvun vahvistaminen. Ohjelman aikajänne n. 5 vuotta ja sillä on rullaava toimeenpano. Nykytilan kartoitus valmistui 2/2018, jonka jälkeen valmistellaan ohjelmakonsepti ja ensimmäiset pilotit käynnistetään 6/2018.

13. EU/ETA-maiden ulkopuolelta tuleva työvoima

Ministeri Mykkänen

Tarkoitus on helpottaa yrittäjien ja huippuosaajien maahanmuuttoa Suomeen ja siten edistää talouskasvua ja työllisyyttä. Muutos on osa laajempaa kokonaisuutta, jolla hallitus helpottaa osaajien maahanmuuttoa ja yrittäjyyttä. Tavoitteena on, että kasvuyrittäjän luvan saisi mahdollisimman no-

peasti. Oleskeluluvan myöntäisi Maahanmuuttovirasto, mutta hakijan tulisi ennen oleskeluluvan hakemista hankkia liiketoiminnallinen arvio Innovaatiorahoituskeskus Tekesiltä. HE annettiin syksyllä 2017 ja laki tuli voimaan 1.4.2018.

VÄLITTÄMINEN

14. Syrjäytyneiden nuorten määrän vähentäminen (NEET-nuoret)

Ministerit Grahn-Laasonen, Lindström, Saarikko, Mattila

Hallitus käynnisti 19 toimenpidettä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten määrän vähentämiseksi. Toimenpiteillä varmistetaan oikea-aikainen ja tarpeen mukainen tuki lapsen, nuoren ja perheen erilaisiin tarpeisiin. Toimenpiteet käynnistyivät 5/2017 ja ne valmistuvat 12/2018.

15. Lasten, nuorten ja perheiden kokonaisuus

Ministerit Grahn-Laasonen ja Saarikko

Kunnallisten ja maakunnallisten palvelujärjestäjien sekä palveluiden yhdyspintoja koskeva selvitystyö on valmistunut alkuvuodesta 2018. Hallitus käynnistää kansallisen lapsistrategian valmistelun.

Lapsi- ja perhepalveluiden soten ja sivistystoimen rajat ylittävät kehittämishankkeet ovat käynnissä kaikissa maakunnissa. Välineiden ja ohjeistuksen luominen lapsiystävällisen kunnan ja maakunnan toimintamallille on myös käynnissä, mm. lapsibudjetointimalli sosiaali-, terveys- ja sivistyspalveluiden lapsiin kohdistuvien menojen seurantaan sekä lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus ja ohjeistus. Kehittämistoimet valmistuvat 12/2018.

16. Perustulokokeilusta ratkaisuja kannustinloukkuihin

Ministeri Mattila

Vuoden 2017 käynnistyneellä kokeilulla selvitetään, miten sosiaaliturvaa voitaisiin muuttaa sel-laiseksi, että se vastaisi paremmin työelämän muutoksiin; voidaanko sosiaaliturvaa muuttaa osallistavaksi ja työhön kannustavaksi ja voidaanko byrokratiaa vähentää ja monimutkaista etuusjärjestelmää yksinkertaistaa. Verotuksesta tehdään erillinen selvitys 12/2018 mennessä, jolloin myös koko perustulokokeilu päättyy.

17. Osallistavaa sosiaaliturvaa kokeillaan

Ministeri Mattila

Osallistavan sosiaaliturvan kokeilu käynnistyi vuoden 2018 alussa. Kokeilussa luodaan aikuissosiaalityöhön uusi palvelukokonaisuus, jossa sosiaalityölle annetaan nykyistä enemmän välineitä tukea pitkään työttömänä olevia henkilöitä. Tarkoitus on selvittää nykyisessä palvelukokonaisuudessa olevia aukkoja, jotka lisäävät ihmisten riskiä syrjäytyä. Tulosten tarkastelu ja analyysi keväällä 2019.

18. Eriarvoistumisen pysäyttäminen

Pääministeri ja muu hallitus

Pääministeri Juha Sipilä asetti vuoden 2017 alussa työryhmän, jonka tehtävänä oli hakea uusia toimintatapoja ja keinoja pitkään jatkuneen yhteiskunnallisen eriytymisen pysäyttämiseksi. Ehdotus toimenpiteiksi esiteltiin hallitukselle 11/2017 ja loppuraportti luovutettiin pääministerille 3/2018.

19. Sosiaaliturvan uudistus

Perusturvan ja toimeliaisuuden kokonaisuudistus TOIMI -hanke asetettu 9/2017. Tavoitteena on tukea toimijoita eduskuntavaaleihin 2019 valmistautuessa. Parlamentaarinen seurantaryhmä on nimetty ja kokoontui ensi kertaa marraskuussa. Tietoperustan kartoituksen sekä analyysityön pohjalta valmistellaan kokonaisuudistuksen malleja ja vaihtoehtoja, joita tuodaan laajaan keskusteluun seurantaryhmään sekä kaikille avoimien verkkosivujen kautta. Luoduista vaihtoehdoista ja malleista raportoidaan 2/2019.

UUDISTUMINEN

20. JTS-miljardi eli julkisen talouden toimintauudistus (ks myös kärkihanke)

Ministeri Vehviläinen

Hallitusohjelma asetti tavoitteeksi karsia kuntien tehtäviä ja velvoitteita miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä. Hallitus on uudistanut ja laajentanut reformin kattamaan koko julkisen talouden toimintaa. Hallitus on uudistanut ja laajentanut reformin kattamaan koko julkisen talouden toiminnan. Reformi ulottuu vuoteen 2029 saakka. Jatkovalmistelu tehdään seuraavien teemojen pohjalta:

- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen (säästöpotentiaaliarvio 340 milj. euroa)
 - Kuntien käyttötalouden menojen, digitalisaation ja tilakustannuksien kannustinjärjestelmät (300 miljoonaa euroa)
 - Valtion toiminnan digitalisaation ja tuottavuuden kehittäminen sekä yleiset tuottavuussäästöt (250 miljoonaa euroa). PLM:n, OM:n ja SM:n vuotuinen tuottavuustavoite 0,3 prosenttia ja muiden hallinnonalojen 0,5 prosenttia.
 - Valtion tilaohjelman jatkaminen (50 miljoonaa euroa)
- Yhteensä 940 miljoonaa euroa.

Hallitus seuraa tarkasti toimenpiteiden valmistelua. Seuraava arvio 8/2018.

21. SoteDigi -kehitysyhtiö luomaan tietojärjestelmiä asiakas- ja potilastiedoille

Ministerit Vehviläinen ja Saarikko

SoteDigi Oy perustettiin syksyllä 2017 kehittämään valtakunnallisia asiakas- ja potilastieto-järjestelmäratkaisuja sekä muita uusia sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisia ratkaisuja. Talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi 28.11.2017 SoteDigi -kehitysyhtiön toimiohjeen linjaukset. SoteDigi Oy:n hallitukselle annettava toimiohje sisältää SoteDigi-yhtiön keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja lähtökohdat sekä yhtiön hallituksen ensimmäiset tehtävät. Yhtiön tulee organisoida asiakasneuvottelukunta ja käynnistää sen toiminta alkuvuoden 2018 aikana. Asiakasneuvottelukunnan tarkoituksena on osaltaan varmistaa maakunta-asiakkaiden osallistuminen ja sitoutuminen yhteisiin kehittämishankkeisiin.

Alkuvaiheen tärkeimpänä ja ensisijaisena kansallisena kehittämishankkeena on integraatioalustan toteuttaminen mahdollisimman laajan tietointegraation luomiseksi maakuntien käyttöön. SoteDigi Oy:n toimintaan ja sen ohjaukseen liittyvän maakuntien digiyhtenäispolitiikan valmistelu on myös käynnistetty. Tavoitteena on esitellä tämä valtioneuvoston yhteisen digiohjaustoiminnan periaatteet ja toimintatavat sisältävä periaatepäätös valtioneuvostolle keväällä 2018.

22. Kohti hiilineutraalia Suomea

Ministerit Berner, Lintilä, Tiilikainen

Hallitus kohdisti vuoden 2018 budjettiesityksessä 16 miljoonaa vähäpäästöisen liikenteen edistämiseksi osana energia- ja ilmastostrategian toimeenpanoa. Vähäpäästöisten ajoneuvojen lisääntymistä tavoitellaan tukemalla täyssähköautojen hankintaa sekä kaasu- ja flexfuel-autojen konvertointia yhteensä 6 miljoonalla eurolla vuosittain. Lataus- ja jakeluverkon rakentamista sekä taajamalogistiikan sähköistämistä tuetaan alueellisesti tasapuolisesti 4 miljoonalla eurolla vuosittain. Kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen kehittämistä tuetaan 4 miljoonalla eurolla vuosittain. Tukea kohdistetaan etenkin joukkoliikennejärjestelmien digitalisointiin sekä julkisen liikenteen sähköistämiseen. Lisäksi tuetaan raideliikenteen osto- ja velvoiteliikenteen lisäystä 2 miljoonalla eurolla vuosittain. Uuden energiateknologian investointeja vauhditetaan 20 miljoonan euron lisävaltuudella. Uusiutuvan energian tuella voidaan vauhdittaa muun muassa liikenteen biokaasuhankkeita, aurinkosähköä ja energiatehokkuutta parantavia ratkaisuja. Ilmastoystävälliseen puurakentamiseen tehdään 2 miljoonan lisäpanostus. Tavoitteena on tehdä puurakentamisesta mahdollisimman helppo ja houkutteleva vaihtoehto. Yritysten, kuntien ja kansalaisten ilmastotyötä vauhditetaan neuvonnan ja ohjauksen kautta 2 miljoonan euron lisärahoituksella.

23. Uusi toimintamalli vauhdittamaan digitalisaatiota (Ekosysteemifoorumi)

Ministeri Vehviläinen

Ekosysteemifoorumin uutta toimintamallia on toteutettu vauhdittamaan kansalaisten ja yritysten tarpeita palvelevien digiekosysteemien kehittymistä kesästä 2017 lähtien. 08/2017–03/2018 on järjestetty kuusi yhteiskehittämiseen perustuvaa ratkaisutyöpajaa (mm. hyvinvointitiedon hyödyntäminen, älykäs kaupunki, Liikennealan kansallinen kasvuohjelma ja tietopolitiikka), joilla on vauhditettu ”voittavien” digiekosysteemien kehkeytymistä ja tuettu mm. tietopolitiikan valmistelutyötä

VNK:n Ekosysteemifoorumin johdolla pyritään kehittämään uutta toimintatapaa muotoilla politiikkaa, valmistella päätöksiä ja tehostaa toimeenpanoa sektori- ja hallinnonalarajat ylittävästi. Samalla yhteen sovitetaan nykyisen hallituksen digitalisaatiopolitiikan kokonaisuutta ilmiölähtöisesti.

24. Valtion digihankkeiden ohjausta vahvistetaan

Ministerit Vehviläinen ja Orpo

Valtion digihankkeiden koordinointi- ja ohjausjärjestelmä uudistetaan tukemaan tehokkaasti digitalisaation vaatimaa poikkihallinnollisuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 4.4.2017 toimenpidelinjauksia, joilla varmistetaan investointien parempi hallinta ja hyötyjen saaminen. Linjausten mukaisten toimenpiteiden valmistelu aloitettiin 5/2017. Kaikki toimenpiteet on tarkoitus olla käytössä tämän hallituskauden aikana.

25. Kokeiluja kiertotaloudesta, tekoälystä ja työllisyydestä

Ministeri Vehviläinen

Kokeilunpaikka.fi otettiin käyttöön 5/2017. Alustalla on toteutettu ensimmäiset pienkokeilujen rahoitushaut kiertotalousteemasta ja sen käyttö kasvaa koko ajan. Kiertotalouskokeilut ovat saaneet myönteistä huomiota ja osa on valittu Sitran ”Fiksu-arki” -ohjelmaan skaalattavaksi laajempaan

hyödyntämiseen. Tämän vuoden aikana toteutetaan kiertotalouskokeilujen oppien kerääminen sekä tekoäly- ja työllisyyskokeilut.

26. Julkiseen rakentamiseen laatua ja kustannustehokkuutta

Ministerit Vehviläinen, Berner ja Tiilikainen

Hallituksen oli tarkoitus arvioida vuoden 2017 aikana selvitysmies Virtasen seuraavien suositusten soveltuvuutta:

1. Valtion osittain rahoittamissa rakennushankkeissa määritellään aina valtion rahoitukselle enimmäismäärä sekä euromääräisesti että prosentuaalisesti.
2. Valtion omissa vaativissa rakennushankkeissa käytettäisiin pääsääntöisesti allianssimallia.
3. Kehitetään Senaatin avulla voimakkaasti allianssi-elinkaarimallia ja edistetään sen käyttöä julkisessa rakentamisessa.
4. Huomioidaan erityisesti julkisten rakennusten ilmanlaatuongelmat.

Viimeisen suosituksen osalta on käynnistetty valmistelua. Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmalla etsitään keinoja puuttua julkisten rakennusten mittaviin sisäilmaongelmiin, joille monet ihmiset altistuvat päivittäin.

Toimenpideohjelma on tarkoitus esitellä valtioneuvostolle valtioneuvoston periaatepäätöksenä keväällä 2018. Ohjelmakausi on 2018–2028. Tavoitteena on vakiinnuttaa toimintamalli, jossa julkisten rakennusten kunto tarkistetaan säännöllisesti käyttäjien kokemukset, kunnan kiinteistöstrategia ja palveluverkkoselvitykset huomioon ottaen, ja ryhdytään tarvittaviin toimiin kiinteistöön liittyvien ongelmien korjaamiseksi ja palveluverkon turvaamiseksi.

Erkki Virtasen selvitysmiestyön suositus 2 sisältyy toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on kehittää hankintaosaamista.

TURVALLISUUS

27. Vahvistetaan yhteistä tilannekuvaa

Suunnitelma yhteisestä tilannekuvamallista on valmistunut. Malli esitellään ohjausryhmässä ja vuonna 2018 siirrytään toimeenpanovaiheeseen. VNTIKE:n johdolla tarkistetaan turvallisuustapah-
tumien ilmoitusmenettely hallinnonaloilla yhtenäiseksi käytänteeksi.

28. Selkeytetään sisäisen turvallisuuden edellyttämiä toimivaltuuksia

Ministeri Mykkänen

HE siviilitiedustelulainsäädännöksi annettiin eduskunnalle tammikuussa 2018. Sisäministeriöllä on hanke kansalaisuuslain muuttamiseksi terrorismirikoksiin syylistyneiden kaksoiskansalaisten varalta. Maahanmuuttopoliittinen ohjelma julkaistiin 1/2018. Rajavartiolainsäädäntö tulee voimaan 12/2018.

29. Selkeytetään sotilaallisen maanpuolustuksen edellyttämiä toimivaltuuksia

Ministeri Niinistö

Kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen lainsäädäntö tuli voimaan 7/2017. Aluevalvontalain muutokset tulivat voimaan 7/2017. Selvitys vapaaehtoisen maanpuolustuksen uudelleenjärjestämisestä valmistui 12/2017. PV:n virkojen eroamissäännöksen laki tuli voimaan 1/2018. HE laiksi sotilastiedustelusta annettiin eduskunnalle tammikuussa 2018. HE laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettiin eduskunnalla 3/2018. VNK:n työryhmän työ maa-alueiden ja kiinteistöjen hallinnasta valmistuu 5/2018.

30. Parannetaan sisäisen turvallisuuden edellyttämiä suorituskykyjä

Ministerit Mykkänen, Soini, Lindström, Berner

Hätäkeskushenkilöstön vähimmäistaso on määritelty ja päivystäjien koulutusmääriä lisätään 2018. Itärajan valvontaan siirretään 80 rajavartijan työpanos vuoden 2018 loppuun mennessä. KRP:n kyberrikostorjuntakeskusta vahvistetaan 21 htv:lla. Poliisin kalusto- ja varusteinvestointeihin sekä operatiivisen suorituskyvyn ja kyberrikostorjunnan toimintakyvyn parantamiseen on panostettu. Terrorismin torjunnan suorituskykyyn panostetaan 5 miljoonaa.

31. Parannetaan sotilaallisen maanpuolustuksen edellyttämiä suorituskykyjä

Ministeri Niinistö

Julkisen talouden suunnitelmassa 2017 päätettiin 50 miljoonan euron vuotuisesta lisämäärärahasta valmiuden parantamiseen vuodesta 2018 lähtien. Lisäksi vuosille 2018 ja 2019 kohdennettiin 2 miljoonaa lisämäärärahaa sopimissotilaiden palkkaukseen.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

SNELLMANINKATU 1, HELSINKI
PL 23, 00023 VALTIONEUVOSTO
valtioneuvosto.fi
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-287-582-2 PDF
ISSN: 2489-8015 PDF